

PODROČJE VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

1. Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o organizaciji vzgoje in izobraževanja
(Uradni list RS, št. 16/07-uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09-popr. in 65/09-popr. in 20/11)

Poglavitne rešitve zakona

1. ukinitvev financiranja interesnih dejavnosti v osnovni šoli in se vključi v drugo delo učitelja v okviru 40 urne delovne obveznosti
2. financiranje jutranjega varstva učencev prvega razreda se vključi v drugo delo učitelja v okviru 40 urne delovne obveznosti;
3. normativno povečanje obveznosti za strokovne delavce in dvig merila za sistemizacijo nekaterih drugih delovnih mest povprečno v obsegu 10 %;
4. spremenjen normativ za svetovalne delavce in knjižničarje- 1 delovno mesto na 480 učencev
5. izvajanje podaljšanega bivanja do 15. 30 in podaljšanje učne ure v OPB z 50 minut na 60 minut;
6. racionalizacija osnovnošolske mreže, enoten šolski okoliš, preoblikovanje najmanjših matičnih šol;
7. združitvev javnih zavodov v podporo izobraževanju

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU.

Države članice EU v razmerah globalne finančno gospodarske krize z različnimi ukrepi rešujejo svoje javno finančno stanje (npr. zmanjševanje števila zaposlenih v javnem sektorju, znižanje plač, reorganizacije državnih organov, zmanjšanje pravic iz naslova zdravstvenega, socialnega in pokojninskega zavarovanja).

V EU imajo države različno urejeno učno obveznost učiteljev. Slovenija je med državami, kjer so učitelji manj obremenjeni. V Sloveniji morajo učitelji poučevati v srednjih šolah povprečno 700 ur letno, v osnovnih pa 770 ur. Na Finskem in Avstriji poučujejo 600 ur letno, v Španiji in Angliji 700 ur, na Škotskem 850 ur, na Portugalskem 770, Nizozemskem pa 700 ur. Podatki veljajo za obdobje pred krizo, za leto 2009. Povprečno učitelji v državah OECD poučujejo 779 ur. Vir Euridyce.

Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona prinaša finančne posledice za državni proračun, tako da bodo predvideni odhodki nižji od tistih, ki bi nastali brez sprejema tega zakona. V letu 2012 se bodo odhodki zmanjšali za 13,54 MIO EUR, v letu 2013 pa 53,35 MIO EUR.

Druge posledice, ki jih bo imel predlog sprejema zakona

Zakon bo povzročil presežke strokovnih delavcev v osnovnem in srednjem šolstvu.

BESEDILO ČLENOV

1. člen

28. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07-uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09-popr. in 65/09-popr. in 20/11, v nadaljnjem besedilu: ZOFVI) se spremeni tako, da se glasi:

»28. člen

Za namen izvajanja naslednjih nalog:

- priprava strokovnih podlag za odločanje o zadevah iz pristojnosti strokovnih svetov in ministrstva,
- razvoj, uvajanje in spremljava in evalvacija kurikula,
- razvojno raziskovalno delo na področju vzgoje in izobraževanja,
- razvoj kakovosti na vseh ravneh izobraževanja,
- spremljava in evalvacija vzgojno-izobraževalnega dela ter upravljanja in vodenja vzgojno izobraževalnih organizacij,
- izvajanje svetovalnega dela na področju izobraževanja,
- izvajanje strokovnega izpita,
- organiziranje nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev in ravnateljev,
- izvajanje postopkov usmerjanja otrok s posebnimi potrebami,
- pomoč uporabnikom pri pripravi mednarodnih projektov,
- šolske in obšolske dejavnosti,
- mobilnost mladine in zaposlenih v vzgoji in izobraževanju,
- muzejska dejavnost na področju vzgoje, izobraževanja, športa in
- drugih nalog s področja vzgoje in izobraževanja

se lahko ustanovijo javni zavodi.

Akte o ustanovitvi javnih zavodov za izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka sprejme Vlada Republike Slovenije.

2. člen

Črta se 29. člen.

3. člen

V drugem odstavku 42. člena se na koncu stavka doda besedilo, ki se glasi:

»Šole v mestih in krajih z dvema ali več osnovnimi šolami, imajo skupen šolski okoliš. Število oddelkov v šolah s skupnim šolskim okolišem se oblikuje tako, da se število učencev deli s 24, ostanek pa predstavlja nov oddelek.«

4. člen

Prva alineja prvega odstavka 81. člena se spremeni tako, da se glasi:

»- osnovnim šolam za izvedbo obveznega programa, dopolnilnega pouka, dodatnega pouka, pol ure drugih oblik individualne in skupinske pomoči na oddelek, interesne dejavnosti s področja umetnosti ter tehnike in tehnologije za učence v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju, pevskega zbora in kolesarskega izpita, programa šole v naravi, podaljšanega bivanja od prvega do petega razreda in do zaključka izobraževanja za učence, ki so usmerjeni v prilagojene izobraževalne programe ali posebni program do 15.30,«

-2 D
- JV

5. člen

106. člen se spremeni tako, da se glasi:

»106. člen

Program za izobraževanje in usposabljanje za ravnateljski izpit in vsebino ravnateljskega izpita določi minister na predlog Strokovnega sveta Republike Slovenije za splošno izobraževanje.

Za ravnateljski izpit se lahko prizna tudi opravljen podiplomski študijski program, za katerega Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje ugotovi, da zagotavlja znanja, določena za ravnateljski izpit.

Javni zavod, ki je pooblaščen za izvajanje programa iz prvega odstavka tega člena, enkrat letno objavi razpis za vpis in določi roke za opravljanje ravnateljskega izpita.

6. člen

V tretjem odstavku 119. člena se v deseti alineji črta beseda »in«.

Za deseto alinejo se dodata dve novi alineji, ki se glasita:

drugo delo

- »- izvajanje jutranjega varstva učencev prvega razreda in popoldanskega varstva učencev, po končanem podaljšanem bivanju
- izvajanje interesnih dejavnosti v osnovni šoli in«.

7. člen

120. člen se spremeni tako, da se glasi:

» V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost učitelja največ 23 ur, učitelja individualnega pouka in korepetitorja v glasbenih šolah ter učitelja v oddelkih podaljšanega bivanja in v bolnišničnih oddelkih pa največ 25 ur«.

+ 1 u
+ 3 za i

8. člen

121. člen se spremeni tako, da se glasi:

121. člen (delovna in učna obveznost)

po 21 u izob

V okviru z zakonom in s kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost:

- za učitelje splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov največ 21 ur,
- za učitelja slovenskega jezika največ 20 ur,
- za učitelja madžarskega in italijanskega jezika največ 20 ur,
- za predavatelje višje strokovne šole največ 16 ur,
- za učitelje praktičnega pouka in veščin največ 26 ur,
- za strokovne delavce, ki imajo učno obveznost oziroma sodelujejo pri pouku, največ 31 ur.«

9. člen

122. člen se spremeni tako, da se glasi:

»122. člen
(delovna in učna obveznost)

Grima zvez

V okviru z zakonom in s kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost:

- za učitelje splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov največ 21 ur,
- za učitelja slovenskega jezika največ 20 ur,
- za učitelja madžarskega in italijanskega jezika največ 20 ur,
- za učitelje praktičnega pouka in veščin največ 26 ur,
- za druge strokovne delavce, ki imajo učno obveznost oziroma sodelujejo pri pouku, največ 31 ur.«

10. člen

V 123. členu se številka »30« nadomesti s številko »32«.

PREHODNE DOLOBČE

11. člen

Najkasneje do 31. avgusta 2012 mora ustanovitelj osnovne šole spremeniti status samostojne šole v podružnično šolo, če ima samostojna šola manj kot devet oddelkov, razen če je to edina osnovna šola na območju lokalne skupnosti.

Od 1. septembra 2012 se financirajo osnovne šole iz prejšnjega odstavka v skladu z določbami normativov za financiranje podružnične šole.

Določbi prejšnjih odstavkov ne veljata za osnovne šole z italijanskim učnim jezikom, za dvojezične osnovne šole in za osnovne šole s prilagojenim programom.

Če ustanovitelj ne sprejme akta o ustanovitvi skladno s prvim odstavkom tega člena, ministrstvo ustanovitelja opozori na neskladje in mu določi 90 dnevni rok za uskladitev. Če ustanovitelj po izteku roka ugotovljenega neskladja ne odpravi, se od 1. septembra 2012 obseg sredstev iz državnega proračuna v skladu z 81. členom ZOFVI določa v višini, kot da je status samostojne šole spremenjen v skladu z določbo prvega odstavka tega člena.

12. člen

Ne glede na določbe veljavnih normativov in standardov, ki so podlaga za določanje obsega sredstev šolam z javno veljavnim programom, se od 1. septembra 2012 upošteva, da:

- znaša ura učne obveznosti učitelja v podaljšanem bivanju 60 minut; *+ 10 min*
- se sistemizira delovno mesto svetovalni delavec za 480 učencev, v osnovnih šolah z večjim oziroma manjšim številom učencev pa v ustreznem deležu, vendar ne manj kot 0,25 deleža delovnega mesta in ne v večjem obsegu, kot izhaja iz sistemizacije za šolsko leto 2011/2012;
- se sistemizira delovno mesto knjižničar za 480 do 650 učencev, v osnovnih šolah z manjšim številom učencev od 480 pa v ustreznem deležu, vendar ne manj kot 0,25 deleža delovnega mesta in ne v večjem obsegu, kot izhaja iz sistemizacije za šolsko leto 2011/2012. Osnovni šoli, ki ima več kot 650 učencev pripada dodatnih 0,50 deleža delovnega mesta knjižničarja;

0,23f

- pri sistemizaciji delovnega mesta čistilec v javnih šolah in zavodih se upošteva kot merilo 1000 m² uporabne neto čistilne talne površine. V šoli oziroma zavodu, ki izvaja prilagojen izobraževalni program z nižjim ali z enakovrednim izobrazbenim standardom oziroma posebni program vzgoje in izobraževanja za gibalno ovirane učence oziroma dijake, in v šoli oziroma zavodu, ki izvaja posebni program vzgoje in izobraževanja za učence s težkimi motnjami v duševnem razvoju, se sistemizira 1 delovno mesto čistilca na 750 m² talne hišne čistilne neto površine.

3600

13. člen

Ne glede na določbe veljavnih normativov za oblikovanje oddelkov in vzgojnih skupin v dijaških domovih se v šolskem letu 2012/2013 v začetnih razredih oziroma letnikih in v 6. razredu osnovne šole ne oblikuje dodaten oddelek, če število učencev oziroma dijakov presega normativ za največ dva.

Od šolskega leta 2012/2013 dalje se v domu za učence oziroma dijaškem domu ne oblikuje dodatna vzgojna skupina, če število učencev oziroma dijakov presega normativ za največ dva. Ureditev iz prvega odstavka se postopno uveljavlja z vsako naslednjo generacijo v višjih razredih oziroma letnikih.

14. člen

Vlada RS mora merila za postavitev javne mreže osnovnih šol v skladu z določbo 3. člena tega zakona sprejeti najkasneje do 31. avgusta 2012.

Ustanovitelji javnih osnovnih šol morajo uskladiti akte o ustanovitvi v skladu v skladu z določbo 2. člena tega zakona najkasneje do vpisa otrok za šolsko leto 2013/2014.

Če ustanovitelji javnih osnovnih šol do roka, določenega v prejšnjem odstavku, ne uskladijo ustanovitvenih aktov v skladu z določbo 3. člena tega zakona, se od 1. septembra 2013 obseg sredstev iz državnega proračuna v skladu z 81. členom ZOFVI določa v višini, kot da je skupen šolski okoliš oblikovan.

15. člen

Vlada Republike Slovenije mora akte o ustanovitvi javnih zavodov iz drugega odstavka 28. člena sprejeti do 1. januarja 2013.

16. člen

Minister, pristojen za šolstvo, mora normative in standarde uskladiti z ureditvijo iz tega zakona do 31. avgusta 2013.

OBRAZLOŽITEV

K 1. členu :

Zaradi nujno potrebne reorganizacije javnih zavodov, ki izvajajo naloge iz 28. člena in s tem povezane racionalizacije njihovega poslovanj, se s predlagano spremembo daje Vladi RS pooblastilo, da z akti o ustanovitvi določi javne zavode, ki bodo izvajali z zakonom določene naloge.

K 2. členu:

Zaradi združitve javnih zavodov se ta člen črta.

K 3. členu

Predlagana sprememba bo povzročila racionalnejšo organizacijo osnovnih šol. Povečalo se bo povprečno število učencev v oddelkih. Predviden prihranek v letu 2013 je 1 mio EUR, v letu 2014 pa 5 mio EUR.

K 4. členu

S predlagano spremembo se zmanjša obseg sredstev iz državnega proračuna za posebno financiranje izvajanja interesnih dejavnosti, jutranjega in popoldanskega varstva osnovni šoli. Zaposleni učitelji bodo navedene elemente vzgojno-izobraževalnega dela izvajali v okviru svoje tedenske oziroma letne delovne obveznosti. S časovno omejitvijo izvajanja programa podaljšanega bivanja se posledično zmanjša obseg ur in število sistemiziranih delovnih mest v oddelkih podaljšanega bivanja. Ocenjena višina prihranka na letni ravni znaša 3,7 mio € v prvem letu 11,3 mio € v naslednjih letih.

K 5. členu:

V času delovanja javnega zavoda Šola za ravnatelje je ta zavod izvajal usposabljanje za ravnateljski izpit in izvajal ravnateljski izpit. Ker je z določbo novega 28. člena Vladi dano pooblastilo, da za izvajanje naloge iz prvega odstavka 28. člena ustanovi javne zavode, bo vsebino dela javnega zavoda Šola za ravnatelje prevzel novoustanovljeni zavod.

K 6. členu

Finančni učinek predlagane spremembe je razviden iz obrazložitve k 81. členu.

K 7., 8. 9. in 10. členu

S predlagano spremembo se povečuje najvišja tedenska učna obveznost učiteljev v javnih šolah za eno uro, razen pri učiteljih individualnega pouka in korepetitorjih v glasbenih šolah, kjer se število ur učne obveznosti poveča za 3 ure in vzgojiteljih v domovih za učence in dijaških domovih za dve uri. Ker se v oddelkih podaljšanega bivanja podaljša trajanje pedagoške ure iz 50 na 60 minut, se tedenska učna obveznost ne povečuje. Tedenska učna obveznost se ne povečuje za predavatelje višjih strokovnih šol, ker so višje strokovne šole del terciarnega izobraževanja in je veljaven obseg tedenske učne obveznosti primerljiv z obveznostjo visokošolskih predavateljev. Ocenjena višina prihranka v prvem letu 2012 znaša 3.3 mio € v naslednjih letih pa 12.9 mio €.

K 11. členu:

Predlagana sprememba zaostčuje pogoje za organizacijo samostojnih osnovnih šol, ocenjuje se, da se bo približno 24 osnovnih šol preoblikovalo v podružnične šole, kar predstavlja 100.000 EUR prihranka v letu 2012, v naslednjih letih pa okoli 400.000 EUR letno.

K 12. členu:

Predlagana sprememba bo povzročila zmanjšanje števila sistemiziranih delovnih mest oziroma bo posledično privedla do znižanja stroškov za izvajanje programa osnovne šole. Prihranek sredstev se ocenjuje v višini 4,85 mio € v prvem letu v naslednjih letih pa v višini 19,15 mio € letno.

K 13. členu:

S predlagano spremembo se postopno zvišuje število učencev v oddelkih javnih osnovnih šol in vzgojnih skupinah v dijaških domovih. Prihranek sredstev na letni ravni se ocenjuje v višini 1,59 mio € v prvem letu, 5,0 mio € v drugem in 9,0 mio € v letu 2014.

K 14. členu

Določen je rok, do katerega mora Vlada RS uskladiti merila za postavitev javne mreže iz 11. člena z določbo 9. člena tega zakona ter rok, do katerega morajo ustanovitelji javnih šola s spremenjenimi merili (in torej tem zakonom) uskladiti ustanovitvene akte javnih osnovnih šol. Če ustanovitelji ne bodo uskladili aktov o ustanovitvi s predlaganim oblikovanjem skupnega šolskega okoliša, se bo ne glede na to, s 1. 9. 2012 financiranje v skladu z določbo 81. člena ZOFVI izvajalo, kot da je skupen šolski okoliš oblikovan.

K 15. členu

Določen je rok, do katerega mora Vlada RS sprejeti akte o ustanovitvi javnih zavodov, ki bodo izvajali naloge iz 28. člena.

K 16. členu

Določen je rok, da katerega mora minister, pristojen za šolstvo, uskladiti normative in standarde z ureditvijo iz 12. člena tega zakona.

BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

28. člen (javni zavodi)

Razvojno in svetovalno delo v vzgoji in izobraževanju opravljajo:

- za področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, gimnazijskega izobraževanja, vzgoje in izobraževanja v domovih za učence in v dijaških domovih ter vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, za splošno-izobraževalne predmete pa tudi v poklicnem in strokovnem izobraževanju Zavod Republike Slovenije za šolstvo,
- za področje poklicnega in strokovnega izobraževanja Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje,
- za področje izobraževanja odraslih Andragoški center Republike Slovenije.

Naloge na področju zunanjega preverjanja znanja učencev, vajencev, dijakov in odraslih, določenih z zakoni in drugimi predpisi, opravlja Državni izpitni center.

Naloge s področja šolske in obšolske dejavnosti za učence, vajence in dijake opravlja Center šolskih in obšolskih dejavnosti skupaj z vrtci in šolami, lahko pa tudi drugi zavodi.

Akte o ustanovitvi javnih zavodov iz prejšnjih odstavkov sprejme Vlada Republike Slovenije.

Vlada oziroma lokalna skupnost lahko ustanovi za opravljanje nalog, potrebnih za izvajanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, tudi druge javne zavode.

29. člen (pristojnosti)

Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje in Andragoški center Republike Slovenije opravljajo naslednje naloge:

- pripravo strokovnih podlag za odločanje o zadevah iz pristojnosti strokovnih svetov,
- spremljanje poskusov in uvajanje novih programov,
- svetovalno delo za vrtce, šole in organizacije za izobraževanje odraslih, ki izvajajo javno veljavne programe, in za delodajalce v poklicnem izobraževanju,
- organiziranje stalnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev in ravnateljev,
- pripravo metodologije za pripravo učbenikov,
- druge naloge, določene z zakonom in drugimi predpisi ter aktom o ustanovitvi.

Naloge Državnega izpitnega centra se določijo z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo zunanje

preverjanje znanja učencev, vajencev, dijakov in odraslih, naloge Centra za šolske in obšolske dejavnosti pa z aktom o ustanovitvi.

42. člen (akt o ustanovitvi)

V ustanovitvenem aktu se poleg zadev, določenih z zakonom, uredi tudi notranja organizacija javnega vrtca oziroma šole.

V ustanovitvenem aktu javne osnovne šole se, v skladu z merili za organizacijo javne mreže, določi območje, na katerem imajo starši pravico vpisati otroka v to osnovno šolo (šolski okoliš).

V ustanovitvenem aktu vrtca oziroma šole lahko ustanovitelj, ki je pravna oseba javnega ali zasebnega prava določi, da se bodo vse ali posamezne spremljajoče dejavnosti (računovodstvo, pravno-kadrovske dejavnosti, organiziranje prehrane, vzdrževanje, čiščenje prostorov in podobno) za vrtec oziroma šolo izvajale v okviru služb ustanovitelja. Če se prenesene naloge vrtca oziroma šole financirajo iz sredstev, ki jih ne zagotavlja ustanovitelj, se je le-ta dolžan s financerjem predhodno dogovoriti o načinu plačila prenesenih nalog in načinu nadzora nad namensko porabo sredstev, namenjenih za izvajanje prenesenih nalog.

81. člen (obseg sredstev iz državnega proračuna)

Iz sredstev državnega proračuna se zagotavljajo plače s prispevki in davki ter drugi osebni prejemki na podlagi sistemizacije in zasedbe delovnih mest v skladu z zakonom, normativi in standardi, metodologijo za določanje obsega sredstev na udeleženca izobraževanja ter s kolektivno pogodbo ter plače s prispevki in davki in drugi osebni prejemki za pripravnike:

- osnovnim šolam za izvedbo obveznega programa, dopolnilnega pouka, dodatnega pouka, pol ure drugih oblik individualne in skupinske pomoči na oddelek, programa šole v naravi, podaljšanega bivanja od prvega do petega razreda
- glasbenim šolam za izvedbo programa osnovnega glasbenega izobraževanja,
- šolam in zavodom za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, razen za delavce, ki opravljajo zdravstvene storitve,
- domovom za učence in dijaškim domovom za vzgojno dejavnost,
- poklicnim, srednjim tehničkim in srednjim strokovnim šolam,
- gimnazijam in
- višjim strokovnim šolam.

Sredstva za delavce, ki opravljajo zdravstvene storitve, se zagotavljajo v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo financiranje na področju zdravstva.

Iz sredstev državnega proračuna se zagotavljajo sredstva za materialne stroške v skladu z normativi in standardi oziroma metodologijo za določanje obsega sredstev na udeleženca izobraževanja ter za investicijsko vzdrževanje in obnovo nepremičnin in opreme:

- zavodom za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami,
- domovom za učence in dijaškim domovom za vzgojno dejavnost,
- poklicnim, srednjim tehničkim in drugim strokovnim šolam,
- gimnazijam in
- višjim strokovnim šolam.

Iz sredstev državnega proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za kritje materialnih stroškov v skladu s standardi in normativi za izvedbo osnovnošolskega izobraževanja iz prve alinee prvega odstavka tega člena, in sicer za:

- nadomestila stroškov delavcem v skladu s kolektivno pogodbo,
- nabavo učil in učnih pripomočkov opredeljenih kot drobni inventar,
- potrošni material za pripravo in izvedbo pouka,
- stroške obveznih ekskurzij,

- oskrbo otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v skladu z odločbo o usmeritvi,
- prevoze učencev s posebnimi potrebami v skladu z določbo šestega odstavka 56. člena zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 12/96, 33/97 in 59/2001) ob pouka prostih dnevih in
- prevoze predšolskih otrok v skladu s 15. členom zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 54/2000).

Iz državnega proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za investicije v poklicne, srednje tehniške in druge strokovne šole, gimnazije, šole oziroma zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, osnovne šole narodne skupnosti, višje strokovne šole, dijaške domove in druge šole, katerih ustanovitelj je država.

Če je ustanovitelj gimnazije mestna občina, sredstva iz prvega in tretjega odstavka tega člena v celoti ali v določenem deležu zagotavlja mestna občina v skladu s pogodbo, ki jo skleneta mestna občina in Vlada Republike Slovenije.

Iz državnega proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za dejavnosti in naloge, ki so potrebne za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja:

- del prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za vajence z učno pogodbo,
- prispevke za invalidsko zavarovanje vajencev, dijakov in študentov višjih šol za primer nesreče pri praktičnem izobraževanju,
- sredstva za pripravo in za subvencioniranje cene učbenikov in učil za osnovno šolo, za šolstvo narodne skupnosti in za izobraževanje pripadnikov slovenskega naroda v zamejstvu in zdomstvu ter Romov,
- sredstva za subvencioniranje učbenikov z nizko naklado,
- sredstva za pripravo in izvedbo mature, zaključnega izpita ter za preverjanje znanja učencev ob koncu posameznih obdobij v osnovni šoli,
- sredstva za razvoj poklicnega izobraževanja in strokovnega izobraževanja, višjega strokovnega šolstva in srednjega splošnega izobraževanja,
- sredstva za izvedbo programa Urada Republike Slovenije za mladino,
- sredstva za raziskovalno, razvojno ter eksperimentalno dejavnost, strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev, informacijsko-dokumentacijsko in muzejsko dejavnost,
- sredstva za strokovna posvetovanja in delo strokovnih društev,
- sredstva za razvoj učne tehnologije,
- sredstva za šolo za ravnateljce,
- sredstva za dopolnilni pouk slovenskega jezika za otroke slovenskih delavcev na začasnem delu v tujini,
- sredstva za zaposlovanje in usposabljanje pripravnikov, za mednarodno sodelovanje, za delovanje šolskih knjižnic in mediotek ter učbeniških skladov. Pogoje uporabe učbenikov šol iz učbeniških skladov s strani učencev in dijakov ter kriterije in višino sofinanciranja uporabe določi minister s pravilnikom.
- sredstva za tekmovanja učencev, vajencev in dijakov ter študentov višjih šol in za posebne oblike dela z nadarjenimi,
- sredstva za štipendiranje za pedagoški poklic in za subvencioniranje šolnin,
- sredstva za mladinsko in za strokovno periodiko ter za subvencioniranje cene strokovne literature,
- sredstva za nagrado Republike Slovenije na področju šolstva,
- sredstva za šolsko televizijo in radio,
- sredstva za razvojno in svetovalno delo v vzgoji in izobraževanju,
- sredstva za obšolske dejavnosti učencev, vajencev in dijakov,
- sredstva za subvencioniranje prehrane za učence, vajence in dijake,
- sredstva za izobraževanje Romov,
- sredstva za mednarodno dejavnost,
- sredstva za učenje slovenščine za tujce, vključene v redno osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje,
- sredstva za poučevanje maternega jezika za tujce, vključene v redno osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje,
- sredstva za sofinanciranje plačil staršev, ki imajo v dijaškem domu hkrati vključenega več kot enega otroka,
- sredstva za podporo izobraževalne dejavnosti v zamejstvu,
- sredstva za delovanje strokovnih svetov,

- sredstva za raziskovalno in inovativno dejavnost učencev, dijakov, vajencev in študentov višjih šol,
- sredstva za obvezne zdravniške preglede dijakov, vajencev in študentov višje strokovne šole zaradi praktičnega pouka oziroma praktičnega izobraževanja,
- sredstva za izvedbo obravnave in postopkov usmerjanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v skladu z zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami,
- sredstva za prevoze učencev osnovne šole in sredstva za varstvo vozačev, katerih pot v šolo je ogrožena zaradi velikih zverí.

Iz sredstev državnega proračuna se zagotavlja sredstva za subvencioniranje prevozov za vajence in dijake ter študente višjih šol. Sredstva iz državnega proračuna za subvencioniranje prevozov vajencev, dijakov in študentov višjih šol, ki se šolajo v oddaljenosti 5 km ali več od kraja bivanja, se zagotovi tako, da znaša višina subvencije prevoza največ 70 odstotkov, odvisno od socialnega položaja upravičenca, oddaljenosti od kraja šolanja ter možnosti bivanja v dijaškem oziroma študentskem domu.

106. člen (šola za ravnatelje)

Za izobraževanje in usposabljanje ravnateljev in kandidatov za ravnatelje Vlada Republike Slovenije ustanovi šolo za ravnatelje.

Program šole za ravnatelje in vsebino ravnateljskega izpita določi minister na predlog Strokovnega sveta Republike Slovenije za splošno izobraževanje.

Za ravnateljski izpit se lahko prizna tudi opravljen podiplomski študijski program, za katerega Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje ugotovi, da zagotavlja znanja, določena za ravnateljski izpit.

Šola za ravnatelje enkrat letno objavi razpis za vpis in določi roke za opravljanje ravnateljskega izpita.

Postopek razpisa in vpisa določi minister.

119. člen (obseg vzgojno-izobraževalnega dela)

Delovna obveznost učitelja obsega pouk in druge oblike organiziranega dela z učenci, vajenci, dijaki oziroma študenti višjih šol (v nadaljnjem besedilu: učna obveznost), pripravo na pouk, popraviljanje in ocenjevanje izdelkov in drugo delo, potrebno za uresničitev izobraževalnega programa.

Priprava na pouk obsega:

- sprotno vsebinsko in metodično pripravo,
- pripravo didaktičnih pripomočkov.

Drugo delo obsega:

- sodelovanje s starši,
- sodelovanje v strokovnih organih šole,
- opravljanje nalog razrednika,
- organizirano strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje,
- zbiranje in obdelavo podatkov v zvezi z opravljanjem vzgojno-izobraževalnega in drugega dela,
- mentorstvo učencem, vajencem, dijakom in študentom višje šole ter sodelovanje s šolami in visokošolskimi zavodi, ki izobražujejo strokovne delavce,
- mentorstvo pripravnikom,
- urejanje kabinetov, zbirk, šolskih delavnic, telovadnic, igrišč, nasadov ipd.,
- organiziranje kulturnih, športnih in drugih splošno koristnih in humanitarnih akcij, pri katerih sodelujejo učenci, vajenci oziroma dijaki,

- pripravo in vodstvo ekskurzij, izletov, tekmovanj, šole v naravi, letovanj, taborjenj, ki jih organizira šola in
- opravljanje drugih nalog, določenih z letnim delovnim načrtom.

Določbe tega zakona, ki urejajo delovno obveznost učiteljev in drugih strokovnih delavcev se uporabljajo tudi za učitelje in druge strokovne delavce šol in zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

120. člen
(delovna in učna obveznost)

V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost učitelja največ 22 ur, v oddelkih podaljšanega bivanja in v bolnišničnih oddelkih pa največ 25 ur.

121. člen
(delovna in učna obveznost)

V okviru z zakonom in s kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost:

- za učitelje splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov največ 20 ur,
- za učitelja slovenskega jezika največ 19 ur,
- za učitelja madžarskega in italijanskega jezika največ 19 ur,
- za predavatelje višje strokovne šole največ 16 ur,
- za učitelje praktičnega pouka in veščin največ 25 ur,
- za strokovne delavce, ki imajo učno obveznost oziroma sodelujejo pri pouku, največ 30 ur.

122. člen
(delovna in učna obveznost)

V okviru z zakonom in s kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost:

- za učitelje splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov največ 20 ur,
- za učitelja slovenskega jezika največ 19 ur,
- za učitelja madžarskega in italijanskega jezika največ 19 ur,
- za učitelje praktičnega pouka in veščin največ 25 ur,
- za druge strokovne delavce, ki imajo učno obveznost oziroma sodelujejo pri pouku, največ 30 ur.

123. člen
(delovna obveznost vzgojitelja)

V okviru z zakonom in s kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je obveznost vzgojitelja največ 30 ur vzgojnega dela z učenci, vajenci in dijaki tedensko.

2. Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o osnovni šoli
(Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10 in 87/11)

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Zaradi poslabšanja gospodarskih razmer v Sloveniji in napovedi, ki kažejo nadaljnji padec realne rasti BDP v letu 2012 in glede na vmesne pesimistične napovedi Evropske komisije, ki za gospodarstvo EU v letu 2012 napoveduje, da ne bo beležilo rasti, območje evra naj bi v letu 2012 zabeležilo celo 0,3 % krčenje, so potrebni tudi ukrepi na področju osnovnošolskega izobraževanja. Osnovnošolsko izobraževanje, ki ga izvajajo javne in zasebne osnovne šole, ali se izvaja kot izobraževanje na domu ureja Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10 in 87/11 v nadaljevanju: ZOsn).

Predlagani ukrepi na področju osnovnošolskega izobraževanja predvsem zadevajo spremembe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli. Spremembe bodo usmerjene v zniževanje javne porabe in s tem zniževanje javno finančnega primanjkljaja na vzdržno mejo, kar je ena izmed ključnih prioritete Slovenije v letu 2012. Kljub vsemu so ukrepi take narave, da bodo istočasno okrepili odgovornost izvajalcev in jim tudi dali možnosti za večjo kreativnost.

Spremembe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli na področju obveznega programa bistveno ne posegajo v pravice otrok. V kar največji meri je bilo upoštevano izhodišče študije OECD (2010), pa tudi dokumenti Evropske komisije (2007) ki opozarjajo na nekatere ključne izzive sodobnih družb in jih predlagane spremembe ne zanikajo:

- dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva in usposobljenost delovne sile,
- preseči težave, ki jih povzročata demografska slika (staranje populacije),
- oblikovati ustrezno inkluzivno politiko za imigrante ter predvsem,
- preseči socialno polarizacijo – povečevanje neenakosti in revščine (pri določenih delih prebivalstva), zmanjšanje socialne mobilnosti in, za Evropo visoko, stopnjo otroške revščine.

Še vedno ostajamo na izhodiščnem stališču, da mora slovenski šolski sistem v čim večji meri zagotoviti pravičnost šolskega sistema, ki se kaže tako v dostopnosti znanja kot tudi zagotavljanju ukrepov za tiste, ki izhajajo iz učno ne vzpodbudnega okolja. Razreševanje teh vprašanj je še posebej pomembno prav na področju osnovnega šolstva

2. Cilji, načela in poglobitve rešitve predloga zakona

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel, temveč sledi načelom finančne konsolidacije državnega proračuna, tako da se sprejmejo posamezni ukrepi, s katerimi se zniža javno finančni primanjkljaj.

2.1. Cilji predloga zakona so:

Cilj zakona je, da z ukrepi, ki jih prinaša, pripomore k znižanju javne porabe ter z nekaterimi sistemskimi rešitvami še poveča avtonomnost pedagoškega dela in odločanja. Ob tem pa je največja pozornost namenjena zagotavljanju pogojev za optimalen in uravnotežen razvoj posameznikov. S spremembami in dopolnitvami ZOsn želi zakonodajalec uvesti zgodnejše poučevanje prvega tujega jezika od prvega razreda dalje in poučevanje drugega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta od četrtega razreda dalje. Šolam oziroma pedagoškim delavcem se daje širša kompetenca pri izvajanju diferenciacije pouka. Nacionalno preverjanje znanja se uvede kot obvezno v šestem in devetem razredu. S spremljanjem rezultatov bodo dane možnosti za uporabo rezultatov pri spremljanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela in izgrajevanje drugačne kulture preverjanja ter pravočasno diagnosticiranje doseženega znanja učencev z možnostjo uporabe teh rezultatov za analizo in ukrepanje za izboljšanje kakovosti znanja učencev. Pri tem je posebna skrb namenjena učencem priseljencem iz drugih držav.

2.2. Načela predloga zakona

Načela zakona so večanje kompetenc strokovnih delavcev, načelu enake dostopnosti znanja za vse učence in večanje odgovornosti celotnega sistema ob krčenju sredstev javne porabe. Pri pripravi novele je zakonodajalec upošteval načelo racionalnosti in postopnosti, saj se bodo predlagane spremembe uveljavljale postopno, po predhodno izpeljanih pripravah.

2.3. Poglobitve rešitve zakona

Poglavitne rešitve, ki jih zakon prinaša na programskem področju so:

- uvaja se obvezno poučevanje prvega tujega jezika že v 1. razredu, od 1.9.2013 dalje;
- poučevanje neobveznega drugega tujega jezika od 4. razreda dalje;
- po novem imajo učenci možnost izbrati dve ure pouka izbirnega predmeta na teden, ob soglasju staršev pa lahko tudi tri ure. S tem se vrača obseg sprejet v Zosn 81/06;
- ukinja se izvajanje neobveznih izbirnih predmetov za učence 4., 5. in 6. razreda (Zosn 87/11),
- diferenciacija pouka se lahko izvaja v manjših skupinah. Zakon ne opredeljuje značilnosti teh skupin;
- sestava učnih skupin je prepuščena strokovni odločitvi učitelja;
- nacionalno preverjanje znanja se izvaja samo v šestem in devetem razredu in je za učence obvezno.

Načelo racionalnosti je upoštevano pri ukinitvi Pravilnika o diferenciaciji pri pouku.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Šolski okoliš

V večini članic Evropske unije so za razmestitev osnovnih šol odgovorne lokalne skupnosti. V bolj urbanih središčih so šole bolj skoncentrirane, med temi ko je na podeželju in manj naseljenih območjih razdalja med šolami večja in jih je manj. Ker v večini držav lokalne skupnosti zagotavljajo tudi pravico do brezplačnega prevoza za učenca v primeru večjih razdalj do šole, imajo zato tudi pristojnost, da regulirajo vpis otrok v osnovno šolo. Običajno imajo učenci zagotovljeno mesto v najbližji šoli. V kolikor pa starši za otroka izberejo bolj oddaljeno šolo, so nekatere pravice učenca s tem tudi omejene. V nekaterih državah, na primer na Češkem, je veliko število majhnih lokalnih skupnosti, v katerih so šole z zelo nizkim številom učencev. V tem primeru Ministrstvo za šolstvo z dogovorom določi najmanjše število učencev za različne vrste šol in tudi najmanjše in največje število učencev v oddelkih.

Aktivnosti poleg pouka (podaljšano bivanje, varstvo učencev ...)

V primerjalnih evropskih državah, na primer na Norveškem, so za učence od 1 do 4 razreda poleg pouka (pred in po pouku) zagotovljene tudi druge različne dejavnosti (športne in kulturne aktivnosti ter druge dejavnosti v skladu z interesi učencev). Od leta 1999 so lokalne skupnosti zavezane, da za te dejavnosti zagotovijo ustrezne pogoje, dejavnosti se izvajajo v sodelovanju z lokalnimi kulturnimi in športnimi organizacijami, sredstva za izvedbo pa lahko bremenijo tudi starše.

Na Finskem na podlagi potreb učencev 1 in 2 razreda in za učence s posebnimi potrebami v vseh razredih lahko šole v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi zagotavljajo jutranje in popoldanske aktivnosti. Te aktivnosti se lahko izvajajo med 7. in 17 uro. V večini evropskih držav imajo šole običajno določen čas, v katerem poteka pouk in tudi čas v katerem se izvajajo druge obšolske dejavnosti.

Oddelki (število učencev ...)

V dveh tretjinah evropskih držav je določeno največje število učencev v oddelku, v polovici držav pa tudi najmanjše število. V preostalih državah pa ni enotnega zakonskega predpisa, ki bi urejal to področje. Večina evropskih držav določa, da se oddelki lahko oblikujejo za 25 do 35 učencev. Največje število učencev v oddelku ima Anglija (Škotska), kjer je maksimalno število učencev v oddelku 33. Število 30 učencev v oddelku je določeno tudi na Češkem. Na Danskem je maksimalno število učencev v oddelku 28, pod posebnimi pogoji pa je v oddelku lahko tudi 30 učencev.

Tudi države članice EU v razmerah globalne finančno gospodarske krize z različnimi ukrepi rešujejo svoje javno finančno stanje, vendar pri tem skrbijo, da so pravice otrok čim manj ali sploh ne prizadete.

Poučevanje prvega in drugega tujega jezika

Več kot 2/3 članic EU uvaja v svoje programe in s tem predmetnike poučevanje dveh tujih jezikov. To je tudi skladno s politiko evropskega sporazumevanja med narodi. Obsegi poučevanja drugega tujega jezika so različni, vendar vse bolj se širi poučevanje jezikov v starostne skupine otrok 6 do 10 let starosti. Tak princip imajo tudi nekatere šole, ki delujejo po posebnih načelih, pri nas npr. Waldorfska šola ali oddelki mednarodnega programa.

Na Češkem od šolskega leta 2007/08 poučujejo prvi tuj jezik od 1. razreda dalje. V nemških deželah se sicer prvi tuj jezik na elementarni stopnji poučuje različno, a najpogosteje že od 1. razreda dalje. V Španiji je poučevanje enega tujega jezika obvezno v vseh obdobjih osnovnošolskega izobraževanja. Francija podpira učenje tujih jezikov že na ravni vrtcev, daje pa možnosti za učenje tujih jezikov v vseh obdobjih izobraževanja. V Italiji je učenje tujih jezikov (večinoma angleščine) uvedeno od prvega razreda dalje. Latvija, Litva izvajata poskuse pri uvedbi angleščine že v vrtcu, kar posledično pomeni nato učenje tudi v prvem razredu elementarnega izobraževanja. Podobno se poskusi poučevanja angleščine izvajajo tudi na Portugalskem. Na Nizozemskem je sicer angleščina obvezna od 10. leta starosti, šole pa lahko na lastno pobudo izvajajo učenje angleščine že v nižjih razredih. Na Švedskem pričnejo s poučevanjem prvega tujega jezika v starosti otrok med 7 in 10 let. V Romuniji je na voljo poučevanje tujega jezika že v vrtcu in nato od 1. razreda dalje, sprva prostovoljno, od 3. razreda dalje pa obvezno.

Pri učenju tujih jezikov znanstveniki zagovarjajo otrokovo zmožnost učenja z vsemi čutili, predvsem pa otrokovo zmožnost po odkrivanju, dojemljivosti in manjšem strahu za učenje. Posamezne raziskave kažejo, da zgodnje učenje jezikov lahko izboljša neverbalne kognitivne sposobnosti tako pri učenju matematike in drugih jezikov. Učenje dveh jezikov, maternega in tujega povečuje otrokovo pluralnost.

3.2 Nacionalno preverjanje znanja

V državah članicah EU je zelo pogosto prisoten nivo nacionalnih preizkusov znanj:

Danska izvaja dve vrsti nacionalnih preizkusov znanja in sicer prvi je obvezni preizkus zaradi prepoznavanja posameznikovih učnih potreb, drugi pa se izvaja zaradi odločanja o nadaljnji izobraževalni poti učencev.

Prvi nivo nacionalnih preizkusov znanja ima namen Prepoznati posameznikove učne potrebe, cilj pa je spremljati dosežke in učiteljem zagotavljati informacije za načrtovanje učnih dejavnosti, tako da ustrezajo potrebam posameznih učencev, dajati temeljite povratne informacije šolam, učencem in staršem.

Obvezen je za učence v Folkeskole od 2. do 8. leta.

Preizkusi se izvajajo iz naslednjih predmetov:

- 12 preizkusov iz 7 predmetov; 10 preizkusov je obveznih: danščina – branje v 2., 4., 6. in 8. letu, matematika v 3. in 6. letu, angleščina v 7. letu, biologija, fizika/kemija in geografija v 8. letu poleg tega: dva prostovoljna preizkusa iz danščine kot drugega jezika v 5. in 7. letu.

Izvaja se zunanje ocenjevanje, ki ne vpliva na napredovanje učencev.

V Avstriji bodo v šolskih letih 2011/12 in 2012/13 prvič v celi državi izpeljali nacionalne preizkuse znanja, s katerimi želijo šolam zagotoviti povratne informacije o razmerah in dosežkih (prednostih in slabostih ter potrebnih izpopolnitvah), preveriti, kako šole in učitelji izpolnjujejo svoje obveznosti pri poučevanju glavnih kompetenc, evalvirati delo šol, povečati odgovornost s postavitvijo ustreznih kazalnikov v delno avtonomnem sistemu.

Vzorčni test se bodo uporabljali za učence v 4. (ob koncu primarnega izobraževanja – za učence, stare 10 let) in 8. šolskem letu (ob koncu nižjega sekundarnega izobraževanja – za učence, stare 14 let)

- v 4. letu: branje in pisanje nemščine ter matematika
- v 8. letu: nemščina, matematika in angleščina

Ocenjevanje bo zunanje.

Rezultati ne bodo vplivali na ocene, niti ne bodo uporabljeni kot merilo selekcije. Samo učenci bodo dobili rezultate testov, učitelji pa za svoje razrede.

Glavni namen izvajanja nacionalnih preizkusov znanja na Švedskem je prepoznavanje učnih potreb (3. in 5. leto), ko so preizkusi obvezni ter odločanje o izobraževalni poti učencev – preizkusi so tudi obvezni.

Cilj nacionalnih preizkusov znanja je v 3. in 5. leto odkriti področja, kjer učenci potrebujejo individualno pomoč in tista, na katerih so uspešni, v 9. letu pa pomagati pri ocenjevanju in dognati, ali je učenec pri določenem predmetu dosegel nacionalne cilje.

Vsa leta se izvaja lokalno in nacionalno spremljanje.

Šolski organi tako imajo možnost, da preverjajo kakovost dela na šoli.

Nacionalno preverjanje znanja je obvezno za učence v 3., 5. in 9. letu šolanja.

Obvezen je za vse učence v 3., 5. in 9. letu.

Znanje se preverja:

- v 3. letu iz: švedščine, švedščine kot drugega jezika, matematike.

- v 5. letu iz: švedščine, švedščine kot drugega jezika, angleščine in matematike.

- v 9. letu: iz: švedščine, švedščine kot drugega jezika, angleščine in matematike. Poleg tega ena tretjina učencev opravlja preizkus iz kemije in ena tretjina iz fizike.

Teste ocenjuje razredni učitelj. Rezultati ne vplivajo na napredovanje učencev v 3. in 5. letu in na podelitev spričeval v 9. letu.

3.3 Varstvo in podaljšano bivanje

V primerjalnih evropskih državah, na primer na Norveškem, so za učence od 1 do 4 razreda poleg pouka (pred in po pouku) zagotovljene tudi druge različne dejavnosti (športne in kulturne aktivnosti ter druge dejavnosti v skladu z interesi učencev). Od leta 1999 so lokalne skupnosti zavezane, da za te dejavnosti zagotovijo ustrezne pogoje, dejavnosti se izvajajo v sodelovanju z lokalnimi kulturnimi in športnimi organizacijami, sredstva za izvedbo pa lahko bremenijo tudi starše.

Na Finskem na podlagi potreb učencev 1 in 2 razreda in za učence s posebnimi potrebami v vseh razredih lahko šole v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi zagotavljajo jutranje in popoldanske aktivnosti. Te aktivnosti se lahko izvajajo med 7. in 17 uro. V večini evropskih držav imajo šole običajno določen čas, v katerem poteka pouk in tudi čas v katerem se izvajajo druge obšolske dejavnosti.

4. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona prinaša finančne posledice za državni proračun, tako da bodo predvideni odhodki nekoliko nižji od tistih, ki bi nastali brez sprejema tega zakona. Večja sredstva bodo potrebna za izvajanje obveznega pouka prvega tujega jezika v prvem, drugem in tretjem razredu in za izvajanje neobveznega drugega tujega jezika za učence od četrtega do devetega razreda. Od prvega do petega razreda se povečano število ur pouka kompenzira z manjšim številom ur pouka za podaljšano bivanje; za učence prvega do tretjega razreda je prvi tuj jezik obvezen, za pouk neobveznega drugega tujega jezika od četrtega do petega razreda pa je pričakovati vsaj 90% udeležbo in bo manj učencev pri pouku podaljšanega bivanja. Od sedmega do devetega razreda se sedaj izvaja drug tuj jezik kot obvezen (prehodno uvajanje v katerega je trenutno vključeno 147 šol). Ob uvedbi neobveznosti poučevanja drugega tujega jezika je pričakovati, da ga bo obiskovalo okoli 85% učencev. Ocenjena vrednost programa ob polni izvedbi bi znašala cca 2.500.000 EUR letno, vendar se bi pričel izvajati šele v šolskem letu 2013, kjer bo izhodišča vrednost znašala cca. 450.000 EUR.

Sprememba 40. člena zakona bo imela za posledico oblikovanja manjšega števila skupin, kjer se bodo izvajale različne oblike diferenciacije. Prihranek bo znašal cca. 3.000.000 EUR v letu 2013 in 720.000 EUR v letu 2012.

5. Zagotovitev sredstev za izvajanje predloga zakona v državnem proračunu

/

6. Druge posledice, ki jih bo imel predlog sprejema zakona

Z uveljavitvijo zakona se bodo znižali odhodki za izvajanje osnovnošolskega programa. Ob dobri in odgovornejši organizaciji zavodov s področja vzgoje in izobraževanja ter prevzemanjem večje odgovornosti za pedagoško delo, je pričakovati, da ne bo bistvenega krčenja pravice otrok do elementarnega izobraževanja, ki ga zagotavlja država. Nasprotno, pričakovati je večjo občutljivost in zavzetost za izvedbo nalog, saj se s posamičnimi ukrepi povečuje avtonomija šole.

7. Obrazložitev razloga za obravnavo predloga zakona po nujnem postopku

Zaradi kriznih razmer v državi in poslabšanja javno finančnega stanja je potrebno racionalizirati izvajanje osnovnošolskih programov. Ob tem pa je potrebno zagotoviti, da se pravice otrok ne bodo zmanjšale.

Predlagamo, da se predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli izvede po nujnem postopku v skladu s 143. členom Poslovnika Državnega zbora, ki določa, da je sprejem zakona nujen zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države: take posledice lahko nastanejo zaradi nesprejetja varčevalnih ukrepov in s tem znižanja javne porabe.

BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06-uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10 in 87/11) se tretji odstavek 17. člena spremeni tako, da se glasi:

»Učenec izbere dve uri pouka izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši.«

2. člen

Prvi odstavek 20. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Razširjeni program obsega podaljšano bivanje, jutranje in popoldansko varstvo, dodatni pouk, dopolnilni pouk, interesne dejavnosti in pouk neobveznega drugega tujega jezika.«

3. člen

20. a člen se spremeni tako, da se glasi:

»20. a člen (neobvezni drugi tuji jezik)

Šola za učence od 4. do 9. razreda izvaja pouk neobveznega drugega tujega jezika v obsegu dveh ur na teden. Učenec se v pouk neobveznega drugega tujega jezika vključi prostovoljno. Ko se učenec vključi v pouk neobveznega drugega tujega jezika, ga mora obiskovati do konca pouka v tekočem šolskem letu.

Za učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom šola ne izvaja pouka neobveznega drugega tujega jezika.«

4. člen

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»22. člen
(jutranje in popoldansko varstvo)**

Osnovna šola organizira jutranje varstvo učencev 1. razreda.

† Po podaljšanem bivanju, ki traja najdlje do 15.30, osnovna šola organizira popoldansko varstvo za učence od 1. do 5. razreda, za učence, ki so usmerjeni v prilagojene programe ali posebni program, pa za učence od 1. razreda do zaključka izobraževanja v osnovni šoli.«

5. člen

40. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»40. člen
(manjše učne skupine)**

»Učitelj od 1. do 9. razreda pri pouku in pri drugih oblikah organiziranega dela diferencira delo z učenci glede na njihove zmožnosti.

V 4., 5., 6. in 7. razredu se pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku lahko pouk v obsegu največ ene četrtine ur, namenjenih tem predmetom, organizira v manjših učnih skupinah.

V 8. in 9. razredu se pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku lahko pouk vse leto organizira z razporeditvijo učencev v manjše učne skupine.

Če zaradi majhnega števila učencev ni mogoče organizirati pouka v skladu s prejšnjim odstavkom, učitelj pri pouku in pri drugih oblikah organiziranega dela, delo z učenci diferencira glede na njihove zmožnosti.«

6. člen

V 61. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Znanje učencev pri neobveznem drugem tujem jeziku se ne ocenjuje.«

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

7. člen

Četrti in peti odstavek 63. člena se spremenita tako, da se glasita:

»Učence 6. in 9. razreda, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja, šola obvesti o dosežkih pri nacionalnem preverjanju znanja.

Šola ob zaključku pouka učencu izroči obvestilo o sodelovanju pri pouku neobveznega drugega tujega jezika, interesnih in drugih dejavnostih šole.«

8. člen

Besedilo 64. člena se spremeni tako, da se glasi:

»V 6. in 9. razredu se znanje učencev preverja z nacionalnim preverjanjem znanja, s katerim se preverjajo standardi znanja, določeni z učnim načrtom (v nadaljevanju: nacionalno preverjanje znanja).

Nacionalno preverjanje znanja je za učence 6. in 9. razreda obvezno.

V 6. razredu osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika.

V 9. razredu osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister.

Tretji predmet določi minister tako, da v mesecu septembru izmed obveznih predmetov 8. in 9. razreda izbere največ štiri predmete in določi, iz katerega tretjega predmeta se bo preverjalo znanje na posamezni šoli. Med izbranimi štirimi predmeti je prvi tuji jezik.

Osnovna šola starše pisno obvesti o dosežkih učenca pri nacionalnem preverjanju znanja.

Dosežki nacionalnega preverjanja znanja so dodatna informacija o znanju učencev.

Podatki in analize o dosežkih nacionalnega preverjanja znanja se ne smejo uporabiti za razvrščanje šol.

Za učence zasebnih šol in šol, ki izvajajo program osnovne šole po posebnih pedagoških načelih, je tretji predmet pri nacionalnem preverjanju znanja prvi tuji jezik.

Učenci priseljenci iz drugih držav, katerih materni jezik ni slovenski in se prvič vključijo v osnovno šolo v Republiki Sloveniji v 6. in 9. razredu, opravljajo v tem šolskem letu nacionalno preverjanje znanja prostovoljno.

Nacionalno preverjanje znanja je za odrasle prostovoljno.

Podrobnejše določbe o izvajanju nacionalnega preverjanja znanja izda minister.«

9. člen

Prvi odstavek 67. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na določbe 64. člena tega zakona je v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom nacionalno preverjanje znanja za učence prostovoljno. V 6. in 9. razredu šola izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih in matematike, v 9. razredu pa tudi iz tretjega predmeta, ki ga določi minister.«

10. člen

Drugi odstavek 75. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, lahko ne glede na določilo prvega odstavka 55. člena tega zakona v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, nadaljujejo izobraževanje v posebnem izobraževalnem programu še največ 11 let, vendar največ do 26. leta starosti.«

11. člen

Besedilo 83. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Osnovna šola izda učencem 1. in 2. razreda spričevala z opisnimi ocenami in učencem od 3. do 9. razreda spričevala s številčnimi ocenami.

Učencem, ki se izobražujejo po prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom, od 1. do 3. razreda osnovna šola izda spričevala z opisnimi ocenami, učencem od 4. do 9. razreda pa spričevala s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v program osnovne šole, se to v spričevalu navede ter se pri tem predmetu 1. in 2. razreda zapiše opisno oceno, od 3. do 9. razreda pa številčno oceno.

Učencem, ki se izobražujejo v zasebni osnovni šoli, osnovna šola izda spričevala z ocenami, kot to določa program, po katerem se izobražujejo.«

12. člen

Šesta alineja desetega odstavka 95. člena se spremeni tako, da se glasi:

»- zaključne ocene učenca pri posameznih predmetih v 6. in 9. razredu, pri predmetih tehnika in tehnologija ter domovinska in državljanska kultura in etika pa zaključni oceni iz 8. razreda.«

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

13. člen

45. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11) se spremeni tako, da se glasi:

»45. člen

(postopno uvajanje prvega tujega jezika v 1. razred)

Postopno uvajanje prvega tujega jezika kot obveznega predmeta se za učence 1. razreda začne izvajati 1. septembra 2013.

V šolskih letih 2013/2014 in 2014/2015 se uvede postopno uvajanje prvega tujega jezika v 1. razred v osnovnih šolah, katerim izvajanje programa določi minister s sklepom. Načrt in pogoje uvajanja podrobneje določi minister najkasneje do 28. februarja 2013.

V šolskem letu 2015/2016 se prične izvajati prvi tuji jezik kot obvezen predmet v skladu s predmetnikom za vse učence, ki so vpisani v 1. razred.«

14. člen

Besedilo 46. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11) se spremeni tako, da se glasi:

»Učenci 9. razreda v šolskem letu 2013/2014 opravljajo nacionalno preverjanje znanja v skladu z Zakonom o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07 in 107/10).«

15. člen

48. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11) se spremeni tako, da se glasi:

»48. člen

(predpisi, ki prenehajo veljati)

31. avgusta 2012 prenehajo veljati Pravilnik o izvajanju diferenciacije pri pouku v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 63/06), Pravilnik o vzgojnih opominih v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 76/08) in Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 47/08 in 12/11). Določbe 12., 13. in 14. člena Pravilnika o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli se uporabljajo do 31. avgusta 2015.«

16. člen

Besedilo 49. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11) se spremeni tako, da se glasi:

»1. septembra 2012 se začnejo uporabljati določbe 8., 10., 11., 12., 12.a, 17., 19.a, 20., 22., 26., 29., 32., peti odstavek 33. člena, 36., 40., 44., 49., 60.f, 65., 69. (razen četrta in peti odstavek, ki se začne uporabljati 1. septembra 2013), prvi in drugi odstavek 75. člena, 84., 84.a, 86., 87., 89., 90., 91. člena in druga alineja 101. člena Zakona o osnovni šoli.

1. septembra 2013 se začnejo uporabljati določbe 16., 18., 18.a, 20. člena v delu, ki določa pouk neobveznega drugega tujega jezika, 20.a, drugi odstavek 28. člena, 38. (razen drugega stavka šestega odstavka), 39., 61., 63., 64., prvi odstavek 67. člena, prvi in drugi odstavek 35. člena, četrta in peti odstavek 69. člena in 83. člena.

Ne glede na 12. člena tega zakona se za šolsko leto 2012/13 šesta alineja desetega odstavka 95. člena glasi:

»— zaključne ocene učenca pri posameznih predmetih v 9. razredu, pri predmetih tehnika in tehnologija ter državljanska in domovinska vzgoja ter etika pa zaključni oceni iz 8. razreda,«

OBRAZLOŽITEV:

K 1. členu

Z novelo ZOsn-H bi učenci imeli možnost izbrati tri ure pouka izbirnega predmeta na teden, ob soglasju staršev pa lahko tudi štiri ure. S predlagano spremembo se ohranja obseg števila ur pouka izbirnih predmetov, ki je veljal pred novelo ZOsn-H. Predlagana sprememba je posledica ukinitve izvajanja neobveznih izbirnih predmetov, kar pomeni prihranek pri porabi javnih sredstev

K 2. členu

S predlagano spremembo se ukinja pouk večjega števila neobveznih izbirnih predmetov, ki jih ureja ZOsn-H, uveljavlja se zgolj pouk neobveznega drugega tujega jezika, kar bo vplivalo na prihranek javnih sredstev. Zaradi racionalizacije se zmanjšuje tudi obseg predpisanega podaljšanega bivanja. V okviru razširjenega programa se po podaljšanem bivanju izvaja popoldansko varstvo.

K 3. členu

S predlagano spremembo se ukinja pouk neobveznih izbirnih predmetov, na novo pa se uvaja pouk neobveznega drugega tujega jezika za učence od 4. do 9. razreda v obsegu dveh ur tedensko, s čimer se sledi ciljem usmeritve Evropske komisije po poučevanju dveh tujih jezikov na elementarni stopnji izobraževanja. Sprememba drugega odstavka, ki se nanaša na učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom, je zgolj uskladitvene narave.

K 4. členu

Predlagana sprememba je posledica zmanjševanja oziroma racionalizacije obsega podaljšanega bivanja. Podaljšano bivanje se zaključi do 15.30, v kasnejšem času pa se glede na potrebe učencev organizira popoldansko varstvo.«

K 5. členu

S predlagano spremembo se lahko pouk posameznih predmetov od 4. do 9. razreda izvaja v manjših učnih skupinah glede na zmožnosti učenca. Sestava manjših učnih skupin je prepuščena strokovni presoji učitelja in ni predmet zakonske ureditve. S tem postanejo brezpredmetne določbe, ki se nanašajo na postopek odločitve o izvajanju oblik diferenciacije. V bodoče ne bo več potreben podzakonski akt, ki podrobneje ureja izvajanje različnih oblik diferenciacije, kar tudi prispeva k racionalizaciji in odpravi administrativnih ovir.

K 6. členu

Dopolnitev člena se navezuje na uvedbo pouka neobveznega drugega tujega jezika za učence od 4. do 9. razreda in se iz tega predmeta ne ocenjujejo.

K 7. členu

Predlagana sprememba pomeni uskladitev z določbami, ki se nanašajo na nacionalno preverjanje znanja in neobvezni drugi tuji jezik.

K 8. členu

Predlagana sprememba ukinja nacionalno preverjanje znanja v 3. in 8. razredu, ki je bila predpisana z novelo ZOsn-H. Navedena sprememba predstavlja zmanjšanje porabe javnih sredstev, potrebnih za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja. Z nacionalnim preverjanjem znanja samo v 6. in 9. razredu bo kljub temu dana možnost uporabe rezultatov pri spremljanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela.

K 9. členu

Predlagana sprememba pomeni uskladitev z določbami, ki se nanašajo na nacionalno preverjanje znanja.

K 10. členu

S predlagano spremembo se podaljšanje pravice do izobraževanja za učence s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, navezuje na uporabo zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

K 11. členu

Predlagana sprememba, ki se nanaša na izdajanje spričeval, sledi spremenjenemu konceptu nacionalnega preverjanja znanja.

K 12. členu

Predlagana sprememba, ki se nanaša na evidence Državnega izpitnega centra, sledi spremenjenemu konceptu nacionalnega preverjanja znanja.

K 13. členu

Po novem se bo prvi tuji jezik uvedel že v 1. razredu osnovne šole.

K 14. členu

Predlagana sprememba sledi spremenjenemu konceptu nacionalnega preverjanja znanja.

K 15. členu

Določba je dopolnjena z razveljavitvijo pravilnika, ki ureja izvajanje diferenciacije pri pouku v osnovni šoli. Po novem bo celotna materija s to vsebino urejena v zakonu.

K 16. členu

Ta določba ureja začetek uporabe posameznih določb Zakona o osnovni šoli glede na že sprejeto novelo ZOsn-H in glede na predlagani zakon. Določba ureja tudi zamik začetka uporabe posameznih določb spremenjenega Zakona o osnovni šoli.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

17. člen (izbirni predmeti)

Poleg obveznih predmetov mora osnovna šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvajati pouk iz izbirnih predmetov.

Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa in najmanj treh iz naravoslovno-tehničnega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

Učenec izbere tri ure pouka izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi štiri ure, če s tem soglašajo njegovi starši.

20. člen (razširjeni program)

Razširjeni program obsega podaljšano bivanje, jutranje varstvo, dodatni pouk, dopolnilni pouk, pouk neobveznih izbirnih predmetov in interesne dejavnosti.

V razširjeni program se učenci vključujejo prostovoljno.

20.a člen (neobvezni izbirni predmeti)

Šola za učence 1. razreda izvaja pouk prvega tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet.

Šola za učence 4., 5. in 6. razreda izvaja pouk iz naslednjih neobveznih izbirnih predmetov: drugega tujega jezika, umetnosti, računalništva, športa ter tehnike.

Šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvaja pouk tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet.

Šola učencem od 4. do 9. razreda obvezno ponudi pouk tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet v obsegu dveh ur tedensko.

Učenec lahko izbere največ dve uri pouka neobveznih izbirnih predmetov tedensko.

Za učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom šola ne izvaja pouka neobveznih izbirnih predmetov.

22. člen (jutranje varstvo)

Osnovna šola organizira jutranje varstvo učencev 1. razreda.

40. člen (oblike diferenciacije)

Učitelj od 1. do 9. razreda pri pouku in pri drugih oblikah organiziranega dela diferencira delo z učenci glede na njihove zmožnosti (notranja diferenciacija).

V 4., 5., 6. in 7. razredu se pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku lahko pouk v obsegu največ ene četrtine ur, namenjenih tem predmetom, organizira kot nivojski pouk (fleksibilna diferenciacija).

V 8. in 9. razredu se pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku pouk vse leto organizira z razporeditvijo učencev v manjše učne homogene ali heterogene skupine, med letom pa glede na učne vsebine tudi kot kombinacija homogenih in heterogenih skupin.

Če zaradi majhnega števila učencev ni mogoče organizirati pouka v skladu s prejšnjim odstavkom, pri pouku poteka samo notranja diferenciacija.

Odločitev o izvajanju oblik diferenciacije pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku v drugem in tretjem obdobju, na predlog ravnatelja sprejme svet šole praviloma za eno šolsko leto. Pred odločitvijo svet šole pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev.

Odločitev o izvajanju oblik diferenciacije pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku v drugem in tretjem obdobju, na predlog ravnatelja sprejme učiteljski zbor praviloma za eno šolsko leto.

Podrobnejše pogoje za izvajanje diferenciacije pri pouku predpiše minister.

61. člen (ocenjevanje)

Znanje učenca se v osnovni šoli ocenjuje opisno oziroma številčno.

V 1. in 2. razredu osnovne šole se učenčevo znanje pri vseh predmetih ocenjuje z opisnimi ocenami, od 3. razreda dalje pa s številčnimi ocenami.

V prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom se v prvem izobraževalnem obdobju osnovne šole učenčevo znanje ocenjuje z opisnimi ocenami, v drugem

in tretjem izobraževalnem obdobju pa s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se njegovo znanje pri teh predmetih ocenjuje v skladu z drugim odstavkom tega člena.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se napredek učenca ocenjuje z opisnimi ocenami.

63. člen
(obveščanje o uspehu)

Osnovna šola ob koncu vsakega ocenjevalnega obdobja starše pisno obvesti o ocenah učenca.

V 1. razredu osnovne šole in v posebnem programu vzgoje in izobraževanja je obvestilo o ocenah učenca med šolskim letom lahko tudi samo ustno.

Med šolskim letom dobijo starši obvestila o ocenah učenca. Ob zaključku pouka dobijo učenci spričevala, v katerih so ocene za posamezne predmete.

Učencem 9. razreda, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja, šola ob zaključku pouka izroči tudi obvestilo o dosežkih pri nacionalnem preverjanju znanja.

Šola ob zaključku pouka učencu izroči obvestilo o uspehu pri neobveznem izbirnem predmetu in o njegovem sodelovanju pri interesnih ter drugih dejavnostih šole.

64. člen
(nacionalno preverjanje znanja)

Ob koncu 3., 6., 8. in 9. razreda se znanje učencev preverja z nacionalnim preverjanjem znanja, s katerim se preverjajo standardi znanja, določeni z učnim načrtom (v nadaljevanju: nacionalno preverjanje znanja).

Nacionalno preverjanje znanja je ob koncu 3., 6. in 8. razreda za vse učence obvezno.

Nacionalno preverjanje znanja je ob koncu 9. razreda za učence prostovoljno.

Ob koncu 3. razreda osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih in matematike.

Ob koncu 6. razreda osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika.

Ob koncu 8. razreda osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in predmeta, ki ga določi minister.

Tretji predmet določi minister tako, da v mesecu septembru izmed obveznih predmetov 8. razreda izbere največ štiri predmete in določi, iz katerega tretjega predmeta se bo preverjalo znanje na posamezni šoli. Med izbranimi štirimi predmeti je prvi tuji jezik.

Ob koncu 9. razreda osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in tretjega predmeta, ki ga izbere izmed obveznih predmetov 8. in 9. razreda.

Osnovna šola starše pisno obvesti o dosežkih učenca pri nacionalnem preverjanju znanja.

Dosežki nacionalnega preverjanja znanja so dodatna informacija o znanju učencev.

Podatki in analize o dosežkih nacionalnega preverjanja znanja se ne smejo uporabiti za razvrščanje šol.

Za učence zasebnih šol in šol, ki izvajajo program osnovne šole po posebnih pedagoških načelih, je tretji predmet pri nacionalnem preverjanju znanja prvi tuji jezik.

Učenci priseljenci iz drugih držav, katerih materni jezik ni slovenski in se prvič vključijo v osnovno šolo v Republiki Sloveniji v 3., 6. oziroma 8. razredu, opravljajo v tem šolskem letu nacionalno preverjanje znanja prostovoljno.

Nacionalno preverjanje znanja je za odrasle prostovoljno.
Podrobnejše določbe o izvajanju nacionalnega preverjanja znanja izda minister.

67. člen
(prilagojeni programi)

Ne glede na določbe 64. člena tega zakona je v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom nacionalno preverjanje znanja za učence prostovoljno. Ob koncu 6. in 8. razreda šola nacionalno preverjanje znanja izvede iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih in matematike, ob koncu 8. razreda pa tudi iz tretjega predmeta, ki ga določi minister.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se nacionalnega preverjanja znanja za učence ne izvaja.

75. člen
(podaljšanje izobraževanja za učence s posebnimi potrebami)

Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v osnovnošolsko izobraževanje po prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom in so izpolnili osnovnošolsko obveznost ter se ne vključijo v programe srednješolskega izobraževanja, lahko ne glede na določilo prvega odstavka 55. člena tega zakona nadaljujejo izobraževanje v osnovni šoli še največ tri leta in obdržijo status učenca.

Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, lahko ne glede na določilo prvega odstavka 55. člena tega zakona nadaljujejo izobraževanje v posebnem programu še največ enajst let, vendar največ do 26. leta starosti.

Izobraževanje za učence, ki so se izobraževali po prilagojenih izobraževalnih programih, se izvaja v skladu s programom, ki je prilagojen vrsti in stopnji primanjkljaja, ovire oziroma motnje posameznega učenca, za učence, ki so bili vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja, pa v skladu s posebnim programom vzgoje in izobraževanja.

83. člen
(vsebina spričeval)

Osnovna šola izda učencem 1. in 2. razreda spričevala z opisnimi ocenami in učencem od 3. do 9. razreda spričevala s številčnimi ocenami.

Učencem 3., 6. in 8. razreda osnovna šola k spričevalu izda prilogo z dosežki pri nacionalnem preverjanju znanja.

Učencem, ki se izobražujejo po prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom, od 1. do 3. razreda osnovna šola izda spričevala z opisnimi ocenami, učencem od 4. do 9. razreda pa spričevala s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v program osnovne šole, se to v spričevalu navede ter se pri tem predmetu 1. in 2. razreda zapiše opisno oceno, od 3. do 9. razreda pa številčno oceno.

Učencem, ki se izobražujejo v zasebni osnovni šoli, osnovna šola izda spričevala z ocenami, kot to določa program, po katerem se izobražujejo.

95. člen
(vrsta zbirk podatkov)

Osnovna šola vodi naslednje zbirke podatkov:

1. zbirko podatkov o učencih, vpisanih v osnovno šolo, in njihovih starših,
2. zbirko podatkov o napredovanju učencev, izdanih spričevalih, vzgojnih opominih in drugih listinah,
3. zbirko podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev,
4. zbirko podatkov o učencih, ki potrebujejo pomoč oziroma svetovanje.

Zbirka podatkov iz 1. točke prejšnjega odstavka obsega:

- podatke o učencu: ime in priimek ter EMŠO, spol, datum, kraj in državo rojstva, prebivališče in državljanstvo, zdravstvene posebnosti, katerih poznavanje je nujno za učenčevo varnost in za delo z učencem in
- podatke o starših: ime in priimek, naslov prebivališča, telefonska številka, na katero je mogoče posredovati nujna sporočila v času, ko je učenec v šoli.

Zbirka podatkov iz 2. točke prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz prve alineje prejšnjega odstavka še podatke o napredovanju učenca, izdanih spričevalih, vzgojnih opominih in drugih listinah.

Zbirka podatkov iz 3. točke prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz prve alineje drugega odstavka tega člena še podatke o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učenca, ki se nanašajo na: telesno višino, voluminoznost telesa, hitrost alternativnih gibov, eksplozivno moč, koordinacijo gibanja telesa, fizično vzdržljivost trupa, gibljivost, mišično vzdržljivost ramenskega obroča in rok, sprintersko hitrost in vzdržljivost v submaksimalnem kontinuiranem naprežanju.

Osebni podatki iz 3. točke prvega odstavka tega člena se zbirajo v soglasju s starši oziroma skrbniki učencev.

Zbirka podatkov iz 4. točke prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena še:

- družinsko in socialno anamnezo;
- razvojno anamnezo;
- strokovno interpretirane rezultate diagnostičnih postopkov;
- podatke o postopkih strokovne pomoči oziroma svetovanja;
- dokumentacijo v zvezi s postopkom usmerjanja učenca s posebnimi potrebami;
- strokovna mnenja drugih inštitucij: centrov za socialno delo, zdravstvenih inštitucij, svetovalnih centrov oziroma vzgojnih posvetovalnic.

Osebni podatki iz 4. točke se zbirajo v soglasju s starši učencev, razen v primeru, ko je učenec v družini ogrožen in ga je potrebno zavarovati.

Svetovalni delavci so podatke iz 4. točke dolžni varovati kot poklicno skrivnost. Te podatke so kot poklicno skrivnost dolžni varovati tudi drugi strokovni delavci, ki so jim podatki posredovani zaradi narave njihovega dela.

Evidenca šoloobveznih otrok, ki jo vodi ministrstvo v skladu z drugim odstavkom 48. člena tega zakona, obsega:

- podatke o otroku: ime in priimek ter EMŠO, datum rojstva, naslov prebivališča, ter
- podatke o starših: ime in priimek, naslov prebivališča.

Evidenca učencev, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja, vsebuje:

- ime in priimek učenca ter EMŠO, spol, datum, kraj in državo rojstva,
- ime osnovne šole oziroma podružnice, na kateri učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja, izobraževalni program ter razred in oddelek,

- šolsko leto, v katerem učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,
- seznam predmetov, iz katerih učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,
- podatke iz odločbe o usmeritvi učenca s posebnimi potrebami o vrsti in stopnji primanjkljajev, ovir oziroma motenj, ki so potrebni za prilagojeno opravljanje nacionalnega preverjanja znanja,
- zaključne ocene učenca pri posameznih predmetih v 3., 6. in 8. razredu,
- dosežke učenca na nacionalnem preverjanju znanja.

Evidenco iz tega odstavka vodi Državni izpitni center.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE – ZOsn - H

45. člen

(postopno uvajanje prvega tujega jezika v 2. razred)

Uvajanje prvega tujega jezika kot obveznega predmeta se začne postopno izvajati za učence 2. razredov 1. septembra 2013.

V šolskih letih 2013/2014 in 2014/2015 se uvede postopno uvajanje prvega tujega jezika v 2. razred v osnovnih šolah, katerim izvajanje programa določi minister s sklepom. Načrt in pogoje uvajanja podrobneje določi minister najkasneje do 28. februarja 2013.

V šolskem letu 2015/2016 se prične izvajati prvi tuji jezik kot obvezen predmet v skladu s predmetnikom za vse učence, ki so vpisani v 2. razred.

46. člen

(izvedba nacionalnega preverjanja znanja)

Učenci 9. razreda v šolskem letu 2013/2014 opravljajo nacionalno preverjanje znanja v skladu z Zakonom o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07 in 107/10).

48. člen

(predpisa, ki prenehata veljati)

31. avgusta 2012 prenehata veljati Pravilnik o vzgojnih opominih v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 76/08) in Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 47/08 in 12/11). Določbe 12., 13. in 14. člena Pravilnika o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli se uporabljajo do 31. avgusta 2015.

49. člen

(začetek uporabe zakona)

S 1. septembrom 2013 se začnejo uporabljati določbe:

- 6., 7., 8., 9., 11., 12., 14., 18, 21., 27., 31., 34. in 42. člena tega zakona,
- 20. člena tega zakona, razen spremenjenega drugega stavka šestega odstavka 38. člena Zakona o osnovni šoli,
- 29. člena tega zakona, razen spremenjenega tretjega odstavka 64. člena Zakona o osnovni šoli,
- 32. člena tega zakona, razen spremenjenega četrtega in petega odstavka 69. člena Zakona o osnovni šoli.

S 1. septembrom 2014 se začnejo uporabljati določbe:

- spremenjenega četrtega odstavka 63. člena Zakona o osnovni šoli,
- spremenjenega tretjega odstavka 64. člena Zakona o osnovni šoli,
- 35. člena tega zakona.

3. Spremembe in dopolnitve Zakona o vrtcih

(Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU in 40/11-ZUPJS-A)

Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Prilagoditev kriznim gospodarskim in finančnim razmeram terja tudi uveljavitev posameznih ukrepov, s katerimi se posega na področje socialnih pravic. Razbremenitev družin s plačevanjem vrtca z dvema ukrepoma, prvi predstavlja pravico do brezplačnega vrtca za mlajšega otroka in drugi predstavlja 50 % sofinanciranje plačila staršev za otroka, ki je dopolnil starost treh let in je vključen v vrtec, je predvidela novela Zakona o vrtcih iz leta 2008. Tedanje razmere so omogočale takšne ukrepe, kasneje pa se je zaradi širjenja gospodarske krize v naši državi in celotnem območju EU moralo uveljavitev drugega ukrepa prestaviti na kasnejše obdobje, med tem, ko se je »brezplačni vrtec« začel uveljavljati s 1. septembrom 2008. S poglobljanjem kriznih razmer se pritiski na javne finance povečujejo in ker Vlada v tem trenutku nima na voljo zadostnih finančnih sredstev za priznavanje celotnega obsega vseh pravic, je potrebno predlagati nujne ukrepe, s katerimi se bo uravnotežil državni proračun za leto 2012 in leto 2013.

Prav tako gospodarska kriza terja nujne ukrepe na samem področju predšolske vzgoje v smislu racionalizacije normativov in standardov. Po pregledu sedanjega stanja ko se je vključenost v vrtece v zadnjih letih povprečno povečevala za 5.000 otrok, v zadnjem letu pa je celo dosegla povečanje za 6.000 otrok, so se obremenitve javnih financ na nivoju občinskih proračunov zelo povečale. Kljub naporom občin, ki so ga v zadnjih letih vlagale v zagotavljanje dodatnih prostorskih kapacitet vrtcev, so še vedno okolja, v katerih ni dovolj prostih mest za vse otroke, ki bi jih starši želeli vključiti v vrtec. Starši, ki prostega mesta v vrtcu ne dobijo, so prisiljeni za otroke iskati druge oblike varstva, pri čemer se od leta 2008 dalje kot zelo ugodna alternativa pojavlja varuh predšolskih otrok na domu, ki ga je predvidel Zakon o vrtcih v 24. a členu. Trenutno je v register vpisanih že dobrih 150 varuhov, podatek pa se spreminja iz meseca v mesec, saj se ob sedanjem pomanjkanju prostorov in naraščajoči brezposelnosti posamezniki odločajo za izvajanje te dejavnosti. Z vidika veljavnih ukrepov se starši, ki otroka ne morejo vključiti v institucionalno varstvo pritožujejo, da so v neenakem položaju s starši, ki imajo otroke v vrtcu, saj slednji lahko dobijo subvencijo, pri čemer je drugi otrok brezplačno v vrtcu, starši, ki imajo otroke v varstvu pri varuhu, pa plačujejo ekonomske cene. Glede na navedeno stanje je potrebno v zakon vnesti nov člen, ki bo omogočal delno subvencioniranje varuhov. Pri tem je treba izhajati tudi iz stališča Računskega sodišča RS, ki je v revizijskem poročilu »Dostopnost predšolske vzgoje« z dne 13. 12. 2010 priporočilo ministrstvu, da prouči možnost uveljavitve dodatnih spodbud varuhom predšolskih otrok na domu in na ta način v okoljih, kjer v vrtcih primanjkuje prostih mest, izboljša dostopnost predšolske vzgoje in varstva otrok in s tem zagotovi zmanjšanje obsega varstva otrok na sivem trgu. Enako priporočilo je ob obravnavi revizijskega poročila sprejela tudi Komisija za nadzor javnih financ.

Starši, ki imajo otroke v vrtcu in občine, ki so pretežni financerji vrtčevskih programov, opozarjajo na izredno visoke cene programov oziroma na stroške dejavnosti predšolske vzgoje, ki se izkazujejo v občinskih proračunih. Tudi te očitke je povzela Komisija za nadzor javnih financ Državnega zbora, ki je v poročilu k obravnavi revizijskega poročila Računskega sodišča RS »Dostopnost predšolske vzgoje« z dne 26. 5. 2011, v razpravi ministrstvo spraševala, ali kaj razmišlja, da bi v sedanjem kriznem obdobju skušalo učinke, ki jih daje predšolska vzgoja doseči z manjšimi stroški in priporočilo ministrstvu, da skuša ugotoviti, ali bi bilo možno to doseči ob vsaj približno enaki kvaliteti dejavnosti.

Glede na celotno opisano stanje zakon predvideva kombinacijo ukrepov, ki bi sicer nekoliko spremenili posamezne normative, vendar pa po oceni predlagatelja te spremembe ne bodo vplivale na poslabšanje kvalitete dela. Bodo pa predlagani ukrepi bistveno pripomogli k zmanjševanju stroškov in s tem k znižanju izdatkov v občinskih proračunih, kot tudi k zniževanju cen programov vrtcev. Zniževanje cen programov vrtcev je ob predlagani ukinitvi pravice do brezplačnega vrtca nujno, saj se na ta način ublaži poseg v pravico, ki se staršem že

zagotavlja, prav tako pa ocenjujemo, da bo ublažitev tega predloga prinesla nova ureditev sistema določitve znižanega plačila staršev za vrtec, ki jo je prinesel ZUPJS.

Cilji, načela in poglavitne rešitve predloga zakona

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel, temveč sledi načelom finančne konsolidacije državnega proračuna, tako da se sprejmejo posamezni ukrepi, s katerimi se zniža javno finančni primanjkljaj. Enake cilje zasleduje predlagatelj tudi pri rešitvah, ki bodo vplivale na razbremenitev občinskih proračunov.

Cilji predloga zakona so:

Cilj zakona je, da z ukrepi, ki jih prinaša, pripomore k znižanju javne porabe v obdobju od 1. septembra 2012 do vključno leta 2014 oziroma do tedaj, ko bo začela gospodarska rast v državi ponovno oživljati.

Cilj zakona je tudi, da se racionalizirajo nekateri normativi na področju predšolske vzgoje, tako da se znižajo stroški in hkrati ohranja kakovost v slovenskih vrtcih.

Načela predloga zakona

Načela zakona so načelo krčenja javne porabe in načelo racionalnejše poraba javnih sredstev.

Poglavitne rešitve zakona

Z zakonom se predlaga, da se preneha priznavati pravica do brezplačnega vrtca za mlajšega otroka ter da se ukine uveljavitev predvidene pravice do 50 % sofinanciranja plačil staršev za vrtec za otroke, ki dopolnijo starost treh let. Obe pravici predstavljata izboljšano finančno dostopnost staršev do vrtcev, vendar pa sta v danih kriznih razmerah čezmerno upravičeni v primerjavi s stanjem javnih financ v državnem proračunu.

Za ublažitev povečane obremenitve družin s plačili za vrtec se v zakonu hkrati predlagajo tudi spremembe posameznih normativov, ki bodo pomenile znižanje cen programov vrtcev.

Z zakonom se predlagajo spremembe dosedanjih določb zakona, ki urejajo posamezne normative: v 17. členu so omogoča, da občina poveča število otrok v oddelku za največ tri otroke, sočasna prisotnost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja v oddelkih se zmanjšuje za eno uro, povečuje se obseg neposrednega dela z otroki za vzgojiteljico od sedanjih 30 ur na teden na 32,5 ur (41. člen). Navedene spremembe ne bodo vplivale na poslabšanje kvalitete dela v vrtcih bodo pa bistveno zmanjšale stroške in sedanje cene programov vrtcev. Omogočile bodo lažje organiziranje dela v oddelkih, saj na primer v oddelkih drugega starostnega obdobja s poslovalnim časom desetih ur ne bo več potrebno zagotoviti dodatno še ene pomočnice vzgojiteljice, temveč bosta delo v oddelku lahko opravili le ena vzgojiteljica in ena pomočnica. Nekoliko povečan obseg neposrednega dela z otroki za vzgojitelja (v okviru 40-urnega tedenskega delovnega časa) pa bo vrtcem omogočil lažje nadomeščanje odsotnih delavcev, ki ga bodo lahko zagotavljali z zaposlenimi kadri in ne več z zunanjimi sodelavci (študentski servis, itd.).

V okoljih, kjer je pomanjkanje prostih mest v vrtcih oziroma so izkazane določene specifičnosti, bodo občine lažje zagotovile vključevanje otrok v vrte, saj bodo imele možnost povečati število otrok v oddelkih celo za tri otroke, kadar bodo za to obstajali razlogi.

Določba, ki predvideva sofinanciranje varuha predšolskih otrok na domu bo omogočila lažji dostop staršev do te storitve, hkrati pa bo spodbudno delovala tudi na izvajalca, da bo svojo dejavnost registriral na predpisan način in tudi plačeval davke. S tem se bo zmanjšalo tveganje za varstvo otrok na »sivem trgu«, na kar je že dvakrat opozorilo v revizijskih poročilih tudi Računsko sodišče RS.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU.

Države članice EU v razmerah globalne finančno gospodarske krize z različnimi ukrepi rešujejo svoje javno finančno stanje (npr. zmanjševanje števila zaposlenih v javnem sektorju, znižanje plač, reorganizacije državnih organov, zmanjšanje pravic iz naslova zdravstvenega, socialnega in pokojninskega zavarovanja).

V večini evropskih držav nimajo nacionalno določenih normativov o najvišjem številu otrok, za katere je odgovoren en strokovni delavec. Zato države bolj ali manj uspešno sledijo priporočilom mednarodnih združenj, katerih avtorji opozarjajo na dva kazalca, in sicer na število otrok v oddelku in na razmerje med številom odraslih in številom otrok v oddelku.

Publikacija OECD, ki je bila predstavljena leta 2011 in obravnava področje zgodnjega izobraževanja in varstva otrok: *Starting Strong III, A quality toolbox for early childhood education and care*) med drugim primerja tudi normative števila otrok v posameznih državah. Med ugotovitvami navaja, da posamezne študije kažejo na zelo majhno povezavo med številom otrok v oddelku in kvaliteto vzgojnega dela, prav tako pa je povezava šibka tudi pri kazalcu število otrok na odraslo osebo. Publikacija navaja podatek, da je v devetnajstih Državah OECD povprečno število otrok v oddelku otrok starih od tri do šest let na eno odraslo osebo 18, med tem ko je v povprečno število otrok v oddelkih od enega do treh let 7 na eno odraslo osebo.

V starostni skupini otrok od treh do šest let je na primer v Italiji in na Irskem največ 25 otrok na odraslo osebo, v Franciji 26, na Nizozemskem 20 otrok v Avstriji 12, Sloveniji 9 in na Finskem 7. V starostni skupini otrok do treh let starosti je povprečje v državah OECD kot rečeno 7 otrok na eno odraslo osebo, pri čemer je na Norveškem to razmerje 1 : 9, na Poljskem, Estoniji in Sloveniji 1 : 8 in na Nizozemskem 1 : 6, najugodnejše razmerje pa je na Finskem, in sicer 1 : 4.

Nekatere evropske države in večina skandinavskih držav, vsem otrokom zagotavljajo subvencionirano predšolsko vzgojo in varstvo. Če država ne zagotavlja dostopa vsem otrokom pri dodeljevanju mest – pogosto jih je premalo – upošteva različna merila. Najpogosteje se postopek za vpis v predšolsko vzgojo in varstvo začne z vlogo staršev za mesto v vrtcu. Ponavadi se lahko starši sami odločijo, ali želijo mesto v institucionalnem ali domačem varstvu, v zasebnem ali javnem sektorju. V skandinavskih državah lahko lokalne oblasti sprejmejo dodatne ukrepe, s katerimi vsem otrokom omogočajo predšolsko vzgojo in varstvo.

DANSKA

V večini danskih krajev starši lahko izbirajo med različnimi javnimi in zasebnimi možnostmi predšolske vzgoje. Za ustanavljanje, delovanje in nadziranje institucij predšolske vzgoje so odgovorne lokalne oblasti. Lokalne oblasti lahko tudi sklenejo sporazume o izvajanju predšolske vzgoje z zasebnimi institucijami. Taka decentralizirana organizacija predšolske vzgoje je namenjena povečanju lokalnega prispevka in razvoju raznovrstnih oblik predšolske vzgoje, ki so prilagojene lokalnim razmeram in potrebam.

Lokalne oblasti se lahko odločijo in subvencionirajo tudi skupne programe staršev (»pool schemes«), ki so ustanovljeni na zasebno pobudo skupine staršev. Za te skupne programe se glede organizacijske oblike predšolske vzgoje ne postavljajo nikakršne zahteve. Poleg tega se lokalne oblasti lahko odločijo, da bodo staršem otrok v starosti med 26. tedni in starostjo, ko so običajno sprejeti v predšolski razred, zagotovijo finančno pomoč za zasebne institucije predšolske vzgoje.

Če na Danskem starši otroka ne vpišejo v dnevno varstvo, mu lokalne oblasti same ponudijo socialno pomoč in vzgojno mesto.

FINSKA

Za predšolsko vzgojo so pristojne občine, ki morajo zaradi zakonsko določene pravice otrok do mesta v instituciji predšolske vzgoje, zagotoviti prosto mesto za otroka, ko je star približno 10 mesecev (ob izteku porodniškega dopusta, ki traja 43 tednov). Predšolska vzgoja poteka v vrtcih in vzgojno-varstvenih družinah, ki spadajo pod občinsko pristojnost, ali pa pri zasebnih varuhih (delno plača občina). Postopoma se vloga vzgojno-varstvenih družin zmanjšuje, saj je težko najti nove varuhe, ki bi nadomestili tiste, ki se upokojujejo.

Na Finskem lahko starši uveljavljajo pravico do dnevnega varstva po koncu porodniškega ali starševskega dopusta. Starši pri občini zaprosijo za mesto v vzgojnem okolju in obliko storitve, kot jo želijo (na primer za družinsko ali institucionalno varstvo), občina pa se odloči, katero obliko storitve jim bo ponudila. Ponudba se prilagaja potrebam staršev (tudi varstvo ponoči in ob koncu tedna), 6-letni otroci so lahko vključeni tudi v predšolske skupine.

Plačilo staršev je določeno z zakonom in je odvisno od njihovega dohodka, od števila otrok v družini in števila otrok, ki so vključeni v institucije predšolske vzgoje. Za večino družin z enim otrokom znaša plačilo 200 EUR na mesec, maksimalno plačilo za drugega otroka je 180 EUR, medtem ko plačilo za tretjega in nadaljnjega otroka znaša 20 % plačila za prvega otroka (največ 40 EUR).

Priprava na šolo je za starše brezplačna.

ŠVEDSKA

Varovanje otrok na domu je del javnega sistema institucionalne predšolske vzgoje, mora pa biti načrtovano in mora otrokom zagotoviti vzgojo in izobraževanje ter varstvo v pedagoško spodbudnem okolju. Vzgojno-izobraževalno delo v tej obliki poteka enako kot v drugih oblikah institucionalne predšolske vzgoje v skladu z nacionalnimi smernicami predšolske vzgoje in nacionalnim učnim načrtom za vrtnice, ki je bil sprejet 1998 (Starting Strong II...2006, The Educational System in Sweden 2007/08).

Na Švedskem je za starše brezplačna vključenost otrok v vrtec od četrtega leta starosti do vstopa v šolo, in sicer 525 ur letno oziroma tri ure tedensko.

NORVEŠKA

V tej državi veliko pozornosti namenjajo potrebam in željam uporabnikom, pri spejemanju otrok spoštujejo enoten postopek, ki zagotavlja enako obravnavo vseh otrok ter usklajeno obravnavajo občinske in zasebne vrtnice. Usklajen postopek sprejemanja otrok na lokalni ravni prav tako nameravajo uvesti tudi v Belgiji.

AVSTRIJA

Organizacijske oblike predšolske vzgoje v Avstriji se razlikujejo predvsem glede na starost vključenih otrok. Jasli in vrtnice dopolnjujejo alternativne oblike, kot so otroške skupine (»playgroups«), skupine starši-malček (»parent group«) in vzgojno-varstvene družine (»childminders«). Omenjene alternativne oblike niso vključene v zakonodajo, ki ureja jasli in vrtnice, vendar pa v nekaterih deželah pristojne oblasti opravljajo nadzor tudi nad njimi. Za alternativne oblike (otroške skupine in vzgojno-varstvene družine) so značilne manjše skupine otrok in usmerjenost k individualnim potrebam otrok. Vzgojno-varstvene družine imajo naenkrat na svojem domu največ 5 otrok, v otroških skupinah pa je med 5 in 10 otrok.

Posamezne dežele priznavajo za vsakega nepreskrbljenega otroka v družini (za takšnega se šteje otrok, za katerega starši dobivajo otroški dodatek) občutno znižanje plačila. Dodati je tudi treba, da so v Avstriji starši pri plačilu stroškov predšolske vzgoje pod določenimi pogoji deležni tudi državne pomoči. Starši otrok, ki potrebujejo institucionalno predšolsko vzgojo, ker se želijo zaposliti ali sodelovati v drugih aktivnostih, povezanih s trgovanjem, so upravičeni do subvencije za predšolsko vzgojo in varstvo, ki jo izplačuje avstrijski zavod za zaposlovanje (Arbeitsmarktservice).

4. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona prinaša finančne posledice za državni proračun, tako da bodo predvideni odhodki nižji od tistih, ki bi nastali brez sprejema tega zakona. V letu 2012 se bodo odhodki zmanjšali za 5,3 MIO EUR, v letu 2013 za 50 MIO EUR in v letu 2014 za 78,9 MIO EUR.

Določbe, s katerimi se posega v normative na področju predšolske vzgoje, bodo učinkovale na občinske proračune. Ocenjen prihranek predstavlja v letu 2012 zmanjšan odhodek za 3,75 MIO EUR, cene programov pa bi se z možnostjo uporabe povečanega normativa na tri otroke znižale od 5 do 3 %. V letu 2013 bi se odhodki v občinah zmanjšali za najmanj 15,5 MIO EUR, podoben obseg zmanjšanja je tudi v letu 2014. Predlog zakona sicer prinaša strošek občinam zaradi zagotovitve delne finančne spodbude za varuha predšolskih otrok, pri čemer pa predlagatelj opozarja, da je vsaj tretjina občin te spodbude varuhom že priznala, precej občin pa bi se za ta korak odločilo, če bi zakon to tudi jasno določal. Ob predpostavki, da bi bilo 2/3 sedaj registriranih varuhov deležnih teh spodbud, bi to na letni ravni za občinske proračune predstavljalo strošek v letu 2012 v višini 180.200 EUR in v letu 2013 strošek v višini 720.700 EUR. Upoštevaje finančne učinke vseh določb zakona je ta strošek za občine bistveno manjši od celotnih prihrankov, ki jih za njihove proračune prinaša zakon.

5. Zagotovitev sredstev za izvajanje predloga zakona v državnem proračunu

/

6. Druge posledice, ki jih bo imel predlog sprejema zakona

Z uveljavitvijo pravice do brezplačnega vrtca se je povečal tudi interes staršev za vključitev otrok v vrtec. Z uveljavitvijo tega zakona je realno pričakovati, da se bo pritisk staršev za vključitev otrok v vrte nekoliko zmanjšal, kar bo v občinah pomenilo znižanje sredstev za to dejavnost kot celoto, pričakovati pa je tudi zmanjšanje potrebe po dodatnih prostorskih kapacitetah vrtcev.

7. Obrazložitev razloga za obravnavo predloga zakona po nujnem postopku

Zaradi kriznih razmer v državi in poslabšanja javno finančnega stanja je potrebno preprečiti nadaljnje škodljive posledice, ki se kažejo v prekomernih odhodkih in čim prej uveljaviti ukrepe, s katerimi se bo odhodke omejilo. Predlagamo, da se predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih izvede po nujnem postopku v skladu s 143. členom Poslovnika Državnega zbora, ki določa, da je sprejem zakona nujen zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države: take posledice lahko nastanejo zaradi nesprejetja nujnih varčevalnih ukrepov in s tem znižanja javne porabe, kar lahko ogrozi gospodarsko, finančno ali fiskalno stabilnost države.

I. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU in 40/11-ZUPJS-A) se v drugem odstavku 17. člena besedilo: »za največ dva otoka« nadomesti z besedilom: »za največ tri otroke«.

Drugi in tretji stavek tretjega odstavka se spremenita, tako da se glasita:

»Dnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj pet ur dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj tri ure dnevno. Poldnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj dve uri dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj eno uro dnevno.«

2. člen

Za 24. a členom se doda nov 24. b člen, ki se glasi:

»24. b člen

(sofinanciranje varuha predšolskih otrok na domu)

»Varuhu predšolskih otrok na domu se iz proračuna občine zagotavljajo sredstva za namen sofinanciranja plačil staršev za varstvo otroka, ki ni bil sprejet v javni vrtec in je uvrščen na

čakalni seznam. Varuhu pripadajo sredstva v višini 20 % cene programa, v katerega bi bil otrok vključen, če bi bil sprejet v vrtec.

Sredstva zagotavlja občina, v kateri imajo otrokovi starši stalno prebivališče oziroma občina, v kateri ima otrok stalno prebivališče skupaj z vsaj enim od staršev, za čas, ko je otrok uvrščen na čakalni seznam javnega vrtca.

Javni vrtec, v katerega je otrok vpisan, je dolžan občini na njeno zahtevo posredovati vse podatke iz čakalnega seznama, na podlagi katerega se otroku prizna upravičenje do sofinanciranja varstva otrok.

Podrobnejše pogoje za sofinanciranje plačil staršev za varstvo otrok pri varuhu se določi v pogodbi, ki jo skleneta občina in varuh.◀

3. člen

V 29. členu se črtata drugi in tretji odstavek.

4. člen

V 32. členu se četrti odstavek spremeni, tako da se glasi:

»Plačilo staršev za vrtec se določi v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Če je v vrtec vključen več kakor en otrok iz iste družine, starši za starejšega otroka plačajo za en razred nižjo ceno.«

5. člen

V 34. členu se črtajo šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek.

6. člen

Ne glede na določbe veljavnih normativov in standardov, ki so podlaga za določitev sistemizacije delovnih mest v vrtcu in oblikovanje oddelkov:

- se normativi za homogene oddelke uporabljajo tudi za določanje števila otrok v heterogenih oddelkih,
- se pri sistemizaciji delovnega mesta čistilca v vrtcu upošteva kot merilo 660 m² čistilne talne površine.

7. člen

V tretjem odstavku 41. člena se besedilo: »30 ur« nadomesti z besedilom: »32,5 ur«.

Prehodne in končne določbe

8. člen

Vrtci morajo uskladiti akte o sistemizaciji delovnih mest z določbami tega zakona najkasneje do 1. septembra 2012.

Občine so ob izdaji soglasja vrtcem k aktom iz prejšnjega odstavka dolžne določiti nove cene programov z veljavnostjo s 1. septembrom 2012 dalje. Če bodo v občinah cene programov sprejemali po tem datumu, se morajo določiti z veljavnostjo na dan 1. september 2012.

9. člen

Staršem, ki jim je za leto 2012 izdana odločba o znižanem plačilu vrtca v skladu z zakonom, ki ureja pravice iz javnih sredstev, pravica do brezplačnega vrtca za drugega in nadaljnega otroka preneha s 1. julijem 2012.

Pristojni center za socialno delo staršem iz prejšnjega odstavka izda po uradni dolžnosti novo odločbo o znižanem plačilu vrtca do 1. junija 2012.

10. člen

V 31. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 25/08, 98/09-ZUIZKG, 36/10, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU in 40/11-ZUPJS-A) se črta tretja alineja drugega odstavka.

11. člen

Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati 3. člen Zakona o interventnih ukrepih (Uradni list RS, št. 94/10).

12. člen

Določbe 1., 3. in 6. člena se začnejo uporabljati 1. septembra 2012, določba 4. člena pa se začno uporabljati 1. julija 2012.

II. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Določba prinaša nujno racionalizacijo normativov, ki jih sedaj določa zakon. Prva sprememba pomeni možnost, da se število otrok v oddelku vrtca zaradi razmer v občini lahko poveča za največ tri otrok (prej največ za dva otroka).

Druga sprememba normativa posega na sočasno prisotnost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja v oddelku, in sicer v obeh vrstah programa (dnevni in poldnevni) in v obeh vrstah oddelkov (oddelki prvega in oddelki drugega starostnega obdobja), tako da se skrajša v primerjavi s sedanjjo ureditvijo za eno uro dnevno.

Rešitve bodo v praksi omogočile poenostavitev organizacije dela, tako na primer za oddelke drugega starostnega obdobja s poslovalnim časom desetih ur ne bo več potrebno zagotavljati še dodatne pomočnika vzgojitelja, kar bo zmanjšalo stroške za občino in državo, hkrati pa bodo normativi še vedno zagotavljali enak obseg oziroma ne bodo zniževali kvalitete predšolske vzgoje.

Prav tako določba prinaša razbremenitev občinskih proračunov s stroški dejavnosti predšolske vzgoje. V tem delu ta določba, kot tudi druge določbe, s katerimi se spreminjajo normativi na področju predšolske vzgoje, sledi priporočilom Komisije za nadzor javnih financ Državnega zbora, ki je v poročilu k obravnavi revizijskega poročila Računskega sodišča RS »Dostopnost predšolske vzgoje« z dne 26. 5. 2011, priporočilo ministrstvu, naj skuša doseči, da bi se z nižjimi normativi ob približno enaki kvaliteti predšolske vzgoje zmanjšali stroški za občine.

K 2. členu:

Rešitev predvideva sofinanciranje varuhov predšolskih otrok iz občinskega proračuna za tiste otroke, ki so jih starši želeli vključiti v javni vrtec, pa zanje niso dobili prostega mesta in je otrok uvrščen na čakalni seznam. Posamezne občine so že do sedaj sofinancirale storitve varuhom v skladu z določbami Zakona o lokalni samoupravi in lastnimi sprejetimi akti, pri čemer so običajno svoj prispevek omejile na 20 % cene programa, v katerega bi bil otrok vključen, če bi

bil sprejet v vrtec. Podobno višino sredstev, ki pripadajo varuhu za vključenega otroka predvideva tudi zakon, pri čemer pa se ta sredstva zagotavljajo samo za obdobje, ko je otrok uvrščen na čakalni seznam. Za preverjanje tega dejstva lahko občina za posameznega otroka, za katerega varuh uveljavlja sredstva po tem zakonu, zahteva od vrtca, v katerega je otrok vpisan, vse podatke iz čakalnega seznama, ki se nanašajo na posameznega otroka.

Določba, ki predvideva sofinanciranje varuha predšolskih otrok na domu bo omogočila lažji dostop staršev do te storitve, hkrati pa bo spodbudno delovala tudi na izvajalca, da bo svojo dejavnost registriral na predpisan način in tudi plačeval davke. S tem se bo zmanjšalo tveganje za varstvo otrok na »sivem trgu«, na kar je že dvakrat opozorilo v revizijskih poročilih tudi Računsko sodišče RS.

K 3. členu:

Zakon posega v ugodnosti boljše finančne dostopnosti staršev za vrtec, ki se je predvsem odrazila s pravico do brezplačnega vrtca. Pravica predstavlja visok standard ugodnosti, ki jo druge države EU ne poznajo in je v tem trenutku čezmerno upravičenje v primerjavi z gospodarskim stanjem v državi. Na tej pravici največ participirajo premožnejši starši, ki jim je določeno plačilo v najvišjem dohodkovnem razredu in tako zanje država plača tudi najvišji znesek subvencije.

K 4. členu:

Ker se pravica do brezplačnega vrtca s 1. julijem 2012 ne bo več priznavala, je potrebno v zakonu določiti druge vzdržnejše ugodnosti za zagotovitev finančne dostopnosti staršev do vrtca. Znižano plačilo staršev je s 1. januarjem 2012 določeno v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki predstavlja enotno pravno podlago za vse prejemke in transfere, do katerih je upravičen posameznik. Zakon določa novo lestvico dohodkovnih razredov, ki so opredeljeni z drugačnimi mejami dohodkov družine, kot je to določala prej veljavna lestvica. Prav tako sistem temelji na neto dohodkih in ne več na bruto dohodkih. S tem bo odpravljena dosedanja prevelika progresivnost lestvice in vzpostavljena je enakomernjša obremenitev staršev za plačilo vrtca po vseh dohodkovnih razredih. Za starše, ki imajo v vrtec vključenega hkrati še drugega oziroma več otrok, zakon ponovno uzakonja, da starši za starejšega otroka plačajo za en razred nižjo ceno.

K 5. členu:

Določba je vsebinsko povezana s 3. členom tega zakona. Vse ugodnosti staršev, ki imajo v vrtec hkrati vključena dva otroka, prenehajo veljati tudi v zasebnih vrtcih.

K 6. členu:

Spremenjeni normativi predstavljajo racionalizacijo na področju organizacije dela in oblikovanja oddelkov, hkrati pa ne znižujejo kvalitete predšolske vzgoje. Mednarodne študije kažejo, da velikost oddelkov oziroma število otrok v oddelku ne vplivajo na kvaliteto vzgojnega dela, prav tako tudi nima pomembnejšega vpliva razmerje med številom odraslih in številom otrok (Starting Strong III – A quality toolbox for early childhood education and care, 2011).

Učinki določbe bodo prihranki v občinskih proračunih in v znižanje cen programov v vrtcih. Rešitev bo omogočila tudi večjo vključevanje otrok v vrtece in skrajšanje čakalnih seznamov v okoljih, kjer prostih mest primanjkuje.

K 7. členu:

Sprememba določbe predstavlja povečanje obsega neposrednega dela vzgojitelja z otroki in sedanjih 30 ur na teden na 32,5 ur na teden.

Tudi ta rešitev bo v praksi omogočila poenostavitev organizacije dela in bo predvsem zniževala potrebe po zaposlitvi dodatnih delavcev zaradi trajanja poslovnega časa vrtca. S tem pa se bodo tudi zmanjšali stroški za občino in državo.

K 8. členu:

Spremenjeni normativi, ki jih prinaša ta zakon, vplivajo na akte o sistemizaciji delovnih mest. Vrtci so jih dolžni pripraviti v skladu z določbami tega zakona in pridobiti soglasje občine ustanoviteljice do 1. septembra 2012. Hkrati je potrebno določiti tudi nove cene programov, ki se bodo znižale.

Če bi se postopki izdaje soglasij k aktom o sistemizaciji iz objektivnih razlogov zavlekli in občine ne bi pravočasno potrdile aktov o sistemizaciji in na novo določile cene programov, jih tudi kasneje morajo določiti z veljavnostjo od 1. septembra 2012 dalje.

K 9. členu:

Za vzpostavitev enakega položaja vseh staršev je potrebno z zakonom določiti, kdaj pravica do brezplačnega vrtca preneha veljati za vse starše. V nasprotnem primeru bi namreč nastal položaj, ko bi starši z dvema otrokoma, ki jih bodo vključili v vrtec po 1. juliju 2012, plačali za dva otroke v skladu s tem zakonom, tisti starši, ki pa imajo otroke v vrtece že vključene, pa bi bili do konca leta upravičeni do brezplačnega vrtca za mlajšega otroka. Z vidika ustavnega načela enakosti pred zakonom takšna neenakost staršev ni dopustna, zato zakon za vse določa isti datum prenehanja upravičenosti do brezplačnega vrtca.

Staršem so bile za leto 2012 s strani centrov za socialno delo že izdane odločbe o višini znižanega plačila za vrtec, ki veljajo do 31. decembra 2012, zato bodo centri za socialno delo v skladu s tem zakonom staršem po uradni dolžnosti izdali nove odločbe o znižanem plačilu vrtca.

K 10. členu:

Določba je vsebinsko povezana s 3. členom tega zakona, ki odpravlja pravico do brezplačnega vrtca in predvideno 50 % sofinanciranje plačil staršev za vrtec.

K 11. členu:

Določba je vsebinsko neločljivo povezana s 3. členom tega zakona.

K 12. členu:

Zakon prinaša nekatere spremembe, za katere je potreben nekoliko daljši čas prilagoditve, zato se predlaga zamik uporabe zakona na začetek novega šolskega leta.

III. ČLENI, KI SE SPREMINJAJO

17. člen

(število otrok in število delavcev v oddelku)

Število otrok v oddelku prvega starostnega obdobja ne sme presegati dvanajst otrok, v oddelku drugega starostnega obdobja pa dvaindvajset otrok.

Pristojni organ lokalne skupnosti ustanoviteljice vrtca lahko glede na razmere in položaj dejavnosti predšolske vzgoje v lokalni skupnosti odloči, da število otrok v oddelku presega število, ki ga določa prejšnji odstavek, za največ dva otroke v oddelku.

Dnevni in poldnevni program izvajata vzgojitelj in pomočnik vzgojitelja. Dnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj šest ur dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj štiri ure dnevno. Poldnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj tri ure dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj dve uri dnevno. Sočasna prisotnost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja se zagotavlja s sistemizacijo delovnih mest ob oblikovanju oddelkov in se ne izvaja v času počitka otrok.

Krajši program izvaja vzgojitelj.

V vrtcu, ki deluje na samostojni lokaciji le z enim oddelkom otrok, izvajata dnevni program vzgojitelj in pomočnik vzgojitelja skupaj vsaj 6 ur.

Podrobnejša določila o številu otrok, vključenih v oddelke, določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

29. člen

(državni proračun)

Iz državnega proračuna se v skladu z normativi in standardi zagotavljajo sredstva za:

- oddelke vrtcev v bolnišnicah, katerih dejavnost je namenjena območju države in polovico sredstev za plače in prejemke ter davke in prispevke za vzgojitelje v oddelkih vrtcev, ki delujejo v drugih bolnišnicah, k delovanju katerih je dalo soglasje tudi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo,
- oddelke predšolske vzgoje v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, katerih ustanovitelj je država,
- plačilo višjih stroškov za oddelke, kjer se pri vzgojnem delu uporablja italijanski jezik oziroma kjer vzgojno delo poteka dvojezično, v slovenskem in madžarskem jeziku ter za oddelke otrok Romov in
- del sredstev za investicije v nepremičnine in opremo na narodno mešanih območjih.

Iz državnega proračuna se vrtcem zagotavljajo sredstva za sofinanciranje plačil staršev, ki imajo v vrtec hkrati vključenega več kakor enega otroka, in sicer v višini, ki je staršem določena kot plačilo za program vrtca, v katerega so vključeni mlajši otroci. Iz državnega proračuna se vrtcem zagotavljajo tudi sredstva za sofinanciranje plačil staršev za otroka, ki je dopolnil starost treh let, v višini 50 % plačila, ki jim je v skladu z zakonom določeno kot plačilo za vrtec.

Način zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna vrtca, za sofinanciranje plačil staršev za vrtec, določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

32. člen

(določanje plačila staršev)

Če je v vrtec vključen več kakor en otrok en družine, starši za starejšega otroka plačujejo za en razred nižjo ceno, za mlajše otroke pa so plačila oproščeni. Za otroka, vključenega v program vrtca, ki je dopolnil starost pet let, starši plačajo 50 % plačila, ki jim je v skladu z zakonom določeno kot plačilo staršev za vrtec.

34. člen

(pogoji za financiranje)

Zasebnim vrtcem pripadajo sredstva iz proračuna občine, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- če izvajajo najmanj poldnevni program,
- če imajo vključenih najmanj za en oddelek predšolskih otrok,
- če imajo zaposlene oziroma drugače zagotovljene vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev za izvedbo programa v skladu z zakonom in drugimi predpisi in
- če so dostopni vsem otrokom.

Zasebnemu vrtcu zagotavljajo sredstva občine iz četrtega odstavka 28. člena tega zakona. Osnova za izračun obveznosti občine za posameznega otroka, vključenega v zasebni vrtec, je cena istovrstnega programa javnega vrtca na območju občine, zmanjšana za znesek, ki bi ga starši plačali za otroka v skladu s prvim odstavkom 32. člena tega zakona, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. Zasebnemu vrtcu pripada za posameznega otroka 85 % teh sredstev.

Za uveljavitev pravice iz prejšnjega odstavka vodi zasebni vrtec evidenco iz šestega odstavka 45. člena tega zakona, podatke iz te evidence pa posreduje občini, ki je po tem zakonu dolžna zasebnemu vrtcu zagotavljati javna sredstva.

V primeru, da na območju občine ni javnega vrtca, se obseg sredstev iz tega člena, izračuna na podlagi povprečnih kazalcev, ki veljajo za območje Republike Slovenije in jih pred začetkom šolskega leta objavi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

O izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena odloča ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

Če je v javno veljavni program predšolske vzgoje vključen več kakor en otrok iz družine, so starši za mlajše otroke, vključene v javno veljavni program predšolske vzgoje, upravičeni do sofinanciranja iz državnega proračuna v višini plačila, ki bi jim bilo določeno, če bi bil otrok vključen v vrtec, ki izvaja javno službo na območju občine, v kateri je sedež zasebnega vrtca. Za otroka, ki obiskuje program vrtca in je dopolnil starost treh let, so starši upravičeni do sofinanciranja iz državnega proračuna v višini 50 % plačila, ki bi jim bilo določeno, če bi bil otrok vključen v vrtec, ki izvaja javno službo na območju občine, v kateri je sedež zasebnega vrtca.

Sredstva za sofinanciranje plačil staršev iz prejšnjega odstavka se zagotavlja iz državnega proračuna neposredno zasebnim vrtcem.

Način zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna zasebnim vrtcem za sofinanciranje plačil staršev določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

Šesti, sedmi in osmi odstavek se smiselno uporabljajo tudi za zasebnika, ki ima organizirano vzgojo in varstvo otrok v vzgojno-varstveni družini.

41. člen (obveznost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja)

Delovna obveznost vzgojitelja obsega pripravo na vzgojno delo, načrtovanje in izvajanje vzgojnega dela, delo s starši ter sodelovanje pri organizaciji življenja in dela v vrtcu.

Delovna obveznost pomočnika vzgojitelja obsega sodelovanje z vzgojiteljem pri načrtovanju, izvajanju in pripravi vzgojnega dela v oddelku ter opravljanje drugih nalog, povezanih z dejavnostjo vrtca.

V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega polnega tedenskega delovnega časa vzgojiteljevo delo z otroki obsega 30 ur, delo pomočnika vzgojitelja pa 35 ur tedensko.

4. Spremembe Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 58/11)

Poglavitne rešitve zakona:

Zaradi finančnih posledic, ki bi nastale, če bi se s 1. 9. 2012 začel uporabljati ZUOPP-1, se njegova uporaba prestavlja na 1. 1. 2013, ukinja pa se tudi učna pomoč kot oblika dodatne strokovne pomoči v javnih šolah, razen v programih nižjega poklicnega izobraževanja.

Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva:

Po okvirni oceni bi ZUOPP-1 na letni ravni predstavljal dodatnih 18.741.802,00 €. Z uporabo ZUOPP-1 s 1. 9. 2012, bi za izvajanje na novo opredeljenih zakonskih določil porabili dodatnih 4.685.450,50 €. V letu 2011 je bilo za otroke s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, za katere se izvaja dodatna strokovna pomoč v obliki učne pomoči, izdanih 2444 novih odločb, od tega 128 odločb v programih nižjega poklicnega izobraževanja oz. 5,24 %. Aktivnih odločb v šolskem letu 2011/12 je približno 11.800, primanjkljaji na posameznih področjih učenja redstavljajo 36,3 % vseh odločb. Skupaj to pomeni okoli 4283 odločb. Delež na novo izdanih odločb med vsemi aktivnimi odločbami predstavlja 57 %. Ocena skupnih (OŠ, SŠ) potrebnih finančnih sredstev za do konca leta 2012 znaša 1.800.000,00 €, za leto 2013 pa 3.800.000,00 €.

BESEDILO ČLENOV:

1. člen

Ne glede na določbo 53. člena Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 58/11, v nadaljnjem besedilu: ZUOPP-1) se ZUOPP-1 začne uporabljati 1.1. 2013.

2. člen

Učna pomoč kot oblika dodatne strokovne pomoči se, ne glede na določbe ZUOPP-1 in pravilnika, ki ureja dodatno strokovno in fizično pomoč za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, v postopkih usmerjanja otrok s posebnimi potrebami z dnem uveljavitve tega zakona ne določa več, razen v programih nižjega poklicnega izobraževanja.

OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Zakon prinaša nekatere spremembe, s katerimi so povezani večje finančne obveznosti države, zato se predlaga zamik začetka uporabe zakona na kasnejši datum, v vmesnem obdobju pa se bodo pripravile ustrezne zakonske spremembe veljavnega predpisa. Po okvirni oceni bi ZUOPP-1 na letni ravni predstavljal dodatnih 18.741.802,00 €. Z uporabo ZUOPP-1 s 1. 9. 2012, bi za izvajanje na novo opredeljenih zakonskih določil porabili dodatnih 4.685.450,50 €.

K 2. členu

Učna pomoč kot oblika dodatne strokovne pomoči se s predlagano spremembo ne bo več izvajala, saj jo bodo javne šole izvajale v skladu s tretjim odstavkom 12. in 12. a člena ZOsn. Izjema le je program nižjega poklicnega izobraževanja. Že izdane odločbe z učno pomočjo kot obliko dodatne strokovne pomoči veljajo naprej oziroma se preverjajo v rokih, določenih v odločbi. V letu 2011 je bilo za otroke s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, za katere se izvaja dodatna strokovna pomoč v obliki učne pomoči, izdanih 2444 novih odločb, od tega 128 odločb v programih nižjega poklicnega izobraževanja oz. 5,24 %. Aktivnih odločb v šolskem letu 2011/12 je približno 11.800, primanjkljaji na posameznih področjih učenja predstavljajo 36,3 % vseh odločb. Skupaj to pomeni okoli 4283 odločb. Delež na novo izdanih odločb med vsemi aktivnimi odločbami predstavlja 57 %. Ocena skupnih (OŠ, SŠ) potrebnih finančnih sredstev za do konca leta 2012 znaša 1.800.000,00 €, za leto 2013 pa 3.800.000,00 €.

5. Spremembe in dopolnitve Zakona o šolski prehrani **(Uradni list, št. 43/10)**

Poglavitne rešitve zakona

Ukinitev splošne subvencije za učence in dijake, razen tistim, ki prejemajo tudi dodatno subvencijo in prihajajo iz socialno najbolj ogroženega okolja.

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU.

Države članice EU v razmerah globalne finančno gospodarske krize z različnimi ukrepi rešujejo svoje javno finančno stanje (npr. zmanjševanje števila zaposlenih v javnem sektorju, znižanje plač, reorganizacije državnih organov, zmanjšanje pravic iz naslova zdravstvenega, socialnega in pokojninskega zavarovanja).

Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona prinaša finančne posledice za državni proračun, tako da bodo predvideni odhodki nižji od tistih, ki bi nastali brez sprejema tega zakona. V letu 2012 se bodo odhodki zmanjšali za 4,7 mio EUR, v letu 2013 za 19 mio EUR in v letu 2014 za 19,00 mio EUR. S predlaganimi spremembami zakona so še naprej do brezplačne prehrane upravičeni socialno najbolj ogroženi učenci in dijaki. Teh je po trenutnih ocenah okoli 27% šolajoče se populacije.

Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun

S temi spremembami se znižujejo finančne posledice za državni proračun, ki so načrtovane na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov za leto 2012 v višini 4.750.000 EUR, in sicer:

- na proračunski postavki 1527 Regresirana prehrana učencev 2.250.000 EUR in
- na proračunski postavki 8638 Regresirana prehrana dijakov 2.500.000 EUR.

V letu 2013 in naprej se znižujejo finančne posledice za državni proračun v višini 19.000.000 EUR letno, in sicer:

- na proračunski postavki 1527 Regresirana prehrana učencev 9.000.000 EUR in
- na proračunski postavki 8638 Regresirana prehrana dijakov 10.000.000 EUR.

BESEDILO ČLENA:

1. člen

»Ne glede na določbe Zakona o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 43/10) je od 1. 9. 2012 dalje do splošne subvencije upravičen samo tisti učenec oziroma dijak, ki mu je priznana pravica do dodatne subvencije za malico.

Do splošne subvencije je učenec oziroma dijak iz prejšnjega odstavka upravičen od dneva, ko mu je priznana pravica do dodatne subvencije za malico.«.

OBRAZLOŽITEV:

K 1. členu:

V skladu z interventnimi ukrepi zaradi finančne konsolidacije državnega proračuna se za obdobje od 1. 9. 2012 dalje splošna subvencija prizna le tistim upravičencem, ki jim je priznana tudi pravica do dodatne subvencije za malico zaradi socialnih razmer.